

hytteliv

116 sider

*Hyggelig
hyttejul*

**GODE SMÅRETTER
TIL JULEBORDET**

LA DET SNØ!

– men hvor mye tåler taket?

**FLOTTE
PEISOVNEN**

- ✖ Plassbesparende
- ✖ Rentbrennende
- ✖ Med kokemulighet

**BLI PROFF PÅ
VEDFYRING**

Fredfull feiring

**Ny hytte med plass for familien
Setertun med bakstehus
Gammel tømmerstue**

Ser du et mønster her?

Nyhet

ROTVECKLARE
putetrekk, 50×50 cm

49,-/stk

Nyhet

SLÅNGULDMAL
sengesett, 200×150 cm

199,-

At gode mønstre aldri går ut på dato?

Noen mønstre holder seg i ukesvis. Andre i månedsvis.
Og noen – som disse – har egentlig ingen utløpsdato.
De ser freshe ut i dag, for 20 år siden, og vil se like freshe
ut om 20 år også. Så om du har lyst til å freshe opp
høsten litt, så kommer neste høst til å bli like fresh også.

Velkommen tidløst

Nyhet
SKOTERLED
teppe, 195×133 cm
799,-

Nyhet
ORMÄNGSFLY
sengesett, 200×150 cm
199,-

Avhengig av hvilken versjon du velger, kan Nissan Ariya kjøre opptil 536 km på et fulladet batteri.

Et pusterom i trafikken

Å kjøre bil i europeiske metropoler kan være utfordrende, men Nissan Ariya gjør kjøreturen så komfortabel at du til tider glemmer at du står fast i trafikken.

ANNONSØRINNHold: STORY HOUSE EGMONT

Da jeg reiste på pressetur til Barcelona med Nissan Europe, visste jeg at det ville bli mye bilkjøring. Jeg trives bak rattet, og hadde ingen betenkeligheter med testkjøring på hverken landevei eller i by i Spania.

Kjøremønstrene og reglene er omtrent de samme som i Norge, og tar en det pent, går alt som regel fint.

Men da det tegnet seg et bilde av at vi også skulle kjøre den elektriske SUV-en Nissan Ariya på en rute midt i turiststrøket – fra Sagrada Família til Casa Batlló i det travle ettermiddagsrushet i en av Europas største

turistmagneter – kjente jeg på et snev av panikk.

Jeg har vært nok passasjer i europeiske storbyer at jeg vet at det kan være litt av et prosjekt å manøvrere, også for lokale, i enveiskjorte gater med flere filer, manglende skilting, med taxisjåfører og turister på alle sider.

Nå sto jeg midt i en slik situasjon på egenhånd, og det var ingen vei utenom.

Etter en nøyaktig tre sekunder lang innføring fra en av eventsjåførene om hvordan Nissan Ariya opereres, spurte jeg, lettere skrekkslagen:

– Jeg har aldri kjørt i Barcelona før,

burde vi ikke få noen instruksjoner?

– Ruten er allerede lagt inn på GPS-en.

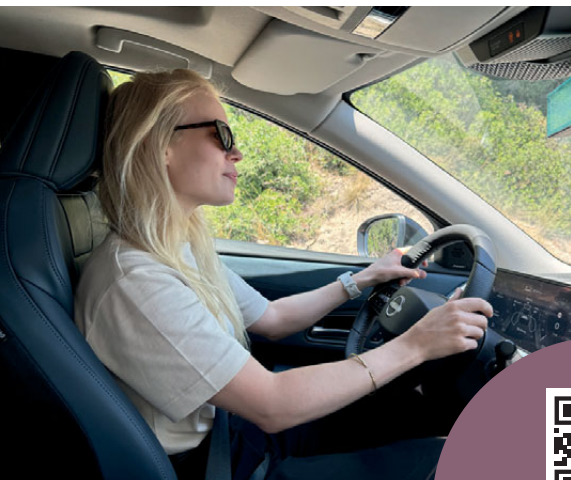
– Ah, åja. Noe annet jeg bør ha i bakhodet?

– Vær forsiktig. Trafikken er ille nå. Å si at jeg på dette tidspunktet var nervøs, er en underdrivelse.

Det første jeg la merke til var stillheten i det jeg svingte ut på veien. Den effektive lyddempingen gjorde at støy utenfra ble dempet til et minimum.

Trafikken fløt tett i gatene, men fraværet av lyder gjorde at det kjentes ut som jeg satt i en egen liten boble.

Allerede kunne jeg kjenne at

Scann QR-koden og les mer om Nissan Ariya eller bestill prøvekjøring

Det innvendig gjennomgående flate gulvet i ARIYA gir deg en romslig lounge-aktig følelse. Her vil alle kunne sitte komfortabelt med god benplass, uavhengig av om man sitter foran eller bak.

skuldrene senket seg et hakk.

Kommandoer i de integrerte displayene og rundt og på rattet var så intuitive at jeg egentlig ikke trengte å tenke gjennom hva jeg gjorde, alt var der det skulle være da det trengtes.

Idet jeg svingte inn foran Sagrada Família, gjorde de mange turistene, bussene og taxiene at Nissan Intelligent Mobility-systemet reagerte på bevegelsene rundt bilen, og det var enkelt å manøvrere med vissheten om at dette systemet hjalp til å holde oppsikt rundt oss til alle tider.

Bytte av filer før trafikkruss kunne være til dels utfordrende å følge med på, med raske taxisjåførere som dukket opp bakfra på bare sekunder.

Ved hjelp av god oppmerksomhet og blindsonearbeidet, unngikk jeg å miste oversikten, og det oppsto ingen farlige situasjoner.

Etter å ha tilbrakt en halvtime i trafikken i Barcelona i denne drømmen av en bil, var det nesten nedtur å

få øye på de vinkende sjåførene foran Casa Battló som hanket oss inn.

Bykjøring-skrekken min var kurert, nå ville jeg jo bare kjøre mer. I den beskyttende kokongen som Nissan Ariya kjennes som, kjentes det ut som om jeg var koblet av verden.

PÅ LANDEVEIEN

Neste dag skulle vi endelig få teste bilen på ordentlig langkjøring på vei fra Barcelona til Hotel Boutique Font de la Canya.

Ruten gikk på spanske motorveier som la opp til å få testet bilen på lengre strekninger i høyere fart, og på mindre, svingete fjellveier.

Det nydelige spanske sommerværet gjorde det til den perfekte kjøretur å ha panoramasoltaket tilgjengelig, og få litt av været inn i kupeen.

Zero gravity-seter som holder ryggraden i nøytral posisjon bidrar til at det er behagelig å sitte time etter time uten pause, og igjen

kunne vi la navigasjonen ta oss helt frem til mål.

Head up-displayet gjør at du kan ha blikket festet på trafikken og samtidig følge med på stadig skiftende fartsgrenser og andre beskjeder underveis.

De smarte oppbevaringsrommene for drikke og snacks, og trådløs lading av telefon, gjorde faktisk at både vi og elektronikken kom frem til mål mer oppladet enn da vi reiste.

STERKE JAPANSKE TRADISJONER

Nissan Ariya er en elektrisk familie-SUV hvor luksus, design, komfort og praktiske behov dekkes i en og samme bil.

Nissan har lengst erfaring på elbil, og det er denne verdensledende teknologien som kommer forbrukeren til nytte i den fremtidsrettede elbilen.

Japanske tradisjoner står også sterkt hos Nissan, og du vil finne ut at kvalitet og øye for detaljer ligger helt sentralt i utformingen.

Ta kontakt for pristilbud – eikas.no

FORSIDEFOTO: KATHRINE SØRGÅRD

40 Kjersti og Arve er glad i å samle familie og venner på hytta i julen.

18

Før jul baker Ellen flatbrød, lefse og sirupstynnkake på den vedfyrte takka i bakstehuset på setra.

66

Så mye å glede seg til: Snøen som daler på utsiden av vinduene. Duften av skog i stua. Småkakene som knaser så godt i munnen. Og så er det alle skattene i form av julens tekstiler.

HYTTEBESØK

- 18 **JUL PÅ SETRA.** Ellen og Carsten feirer jul for første gang i et hundre år gammelt seterhus.
- 40 **DRØMMEN OM HYTTEJUL.** I den nye hytta på Vaset er det plass til hele familien rundt juletreet.
- 84 **EVENTYRLIG FEIRING.** Pepperkakene er i ovnen og juleduftene brer seg i den gamle tømmerstua.

AKTUELT

- 32 **UT OG HENTE JULETRE.** Slik hugger du ditt eget tre.
- 34 **GOD JUL PÅ HYTTA.** Tips til hyggelig feiring på hytta.
- 52 **KNITRENDE KOS.** Gode råd når peisen krangler.
- 56 **DEN FINE HVITE TIDA.** Unngå at snø tar knekken på hyttetaket.

INSPIRASJON

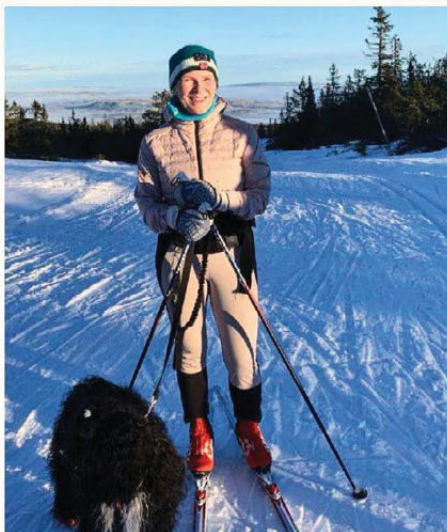
- 38 **LESELYST.** Boktips til deg eller med sløyfebånd under treet.
- 58 **DRA KRAKKEN BORTÅT GLASET.** Lag en koselig benk.
- 60 **LYST OG LUNT ÅRET RUNDT.** Slik maler du kjøkkenfrontene i favorittfargen.
- 66 **SJARMEN I EN GAMMEL DUK.** Dekorative juletekstiler.
- 72 **VELKOMMEN TIL BORDS.** Deilige danske retter til julebufféen.

EKSPERTHJELP

- 102 **VARME MED STIL.** Interiørdesigner Siv Brennes beste tips til vedovner, peiser og tilbehør.
- 100 **TOETASJES HYTTE.** Arkitekt Christina Knoff-Morkens innredningsløsning til storfamilien.
- 98 **SPØR JURISTEN.** Advokat Harald Ramm svarer.

FASTE SIDER

- 9 **VELKOMMEN**
- 13 **SMÅNYTT**
- 83 **MÅNEDENS KRYSSORD**
- 106 **LESERNES HYTTTELIV**
- 114 **NESTE UTGAVE**

«Forrige sesong ble særlig snørik, og han måtte to turer opp på taket med spaden før vi rakk å feire nyttår.»

Desember er forventningens tid, og det er mye å glede seg til. For mange er det å kunne tilbringe årets siste dager på hytta noe ekstra hyggelig å se frem til.

I år går jeg inn i desember med en blanding av hyttesorg og spenning, da årets juleferie skal tilbringes i en ny hytte på et nytt sted. Tidligere i høst var vi innom gamlehytta og pakket ned saker og ting vi ville ta med til den nye hytta. Det ble en rar tur, der minnene strømmet på etter 23 år på et sted vi har blitt veldig glad i. Koselige familieturer da barna var små. Og med begrenset strøm til TV-en fra solcelleanlegget i mørketida, ble det mer tid til brettspill, yatzy, turer med kjelken i bakken og å hoppe i snøen som far hadde rydda ned fra hyttetaket. Forrige sesong ble særlig snørik, og han måtte to turer opp på taket med spaden før vi rakk å feire nyttår. Og snøryddeantrekket, ja, det er en gammel skidress i glade kulører fra nittitallet. Tipper den lur seg med på flyttelasset, den også.

Uansett drømmer jeg om en hvit hyttejul i år, og håper på fine skiturer innimellom all den gode julematen vi skal kose oss med. Vi rekker nok ikke å bake syv slag, men krumkaker og selvplukkede multer må vi ha, og danske julefrikadeller går ned på høy kant når sultne julegjester kommer innom. I år kan vi utvide tradisjonen til en hel julebuffé med dansk vri, som vi får oppskrift på i denne utgaven.

Med ønske om en fredelig jul!

Wenche

Innholdsansvarlig Wenche Traasdahl
wenche.traasdahl@egmont.com

A warm, dimly lit cabin interior with wooden walls and floors. On the left, a Christmas tree is decorated with lights and ornaments, with several wrapped gifts at its base. In the center, a blue and yellow tent is pitched on the floor, its entrance open to reveal sleeping bags and a red pillow inside. More gifts are scattered on a fur rug in front of the tent. On the right, a framed picture of a bear in a snowy landscape hangs on the wall. In the foreground, two lit candles provide a soft glow.

JULEGAVER Å ELSKE LENGE

Den mest verdsatte julegaven er den som blir bedre jo mer den brukes og elskes.
Hos oss på Naturkompaniet finner du julegaver for friluftsliv og utendørsopplevelser
som blir trofaste følgesvenner i mange år fremover.

NATURKOMPANIET

NATURKOMPANIET.NO

Det lønner seg å ABONNERE!

✓ **TILGANG TIL VÅRE EKSPERTER:**
Arkitekt, interiørdesigner og jurist

LES HYTTELIV GRATIS
i appen Flipp

Ønsker du å lese Hytteliv digitalt, kan du som abonnent gjøre det gjennom appen **Flipp** – helt uten ekstra kostnad. Her kan du bla deg gjennom hver utgave på telefon eller iPad. Registrer deg på **flipp.no/solo** for å få tilgang til Hytteliv i Flipp. I Flipp kan du også kjøpe tilgang til alle Story House sine magasiner, nemlig 50 av Norges mest leste og populære blader og tegneserier! Full tilgang koster ordinært kr 129, men som Hyttelivabonnent betaler du kun **kr 29**.

HER BLIR DU ABONNENT: **bladkiosken.no**

Følg oss på facebook og instagram

Les inspirerende saker, få tips, del øyeblikk og delta i diskusjoner på vår facebookside og i gruppene:

- ▶ Hytter uten strøm og vann
- ▶ Hyttelivgruppa
- ▶ Inspirerende hytteinteriør
- ▶ Vi som har hytte ved sjøen.

@ulmerseter

@veslaboffesen

Se de fineste bildene og få tips om kontoene vi elsker å følge!

REDAKTØR: Kriss Daatland

kriss.daatland@egmont.com

INNHALDSANSVARLIG: Wenche Traasdahl

wenche.traasdahl@egmont.com

AD: Anne-Bet Dønnem

anne-bet.donnem@egmont.com

ANSVARLIG REDAKTØR/DIREKTØR: Marianne Gram

KONTAKT

Besøksadresse: Nydalsveien 12 A

Postadresse: Hytteliv

Pb. 4980 Nydalen, 0441 Oslo

E-post: hytteliv@egmont.com

Nettside: hytteliv.no

VIKTIG INFORMASJON OM ABONNEMENT!

Bli abonnent på: **bladkiosken.no**

På **minside.egmont.no** kan du enkelt se på og administrere ditt abonnement.

KUNDESERVICE

Tlf. hverdager 08-16: 22 58 58 10

abo-hytteliv@egmont.com

Fint om du har ditt kundennummer klart ved henvendelse til oss. Abonnementet løper til du sier det opp.

Abonnementspriser: 1 år (11 nr) kr 599

2 år (22 nr) kr 999 (pristillegg utenfor Norden)

ANNONSEAVDELING

Salgsdirektør: Christian Dannevig, tlf. 904 09 289

E-post: christian.dannevig@egmont.com

Annonsekoordinator: Elisabeth Haugerud

tlf. 469 48 682

elisabeth.haugerud@egmont.com

MARKEDSAVDELING

Markedsansvarlig: Lene M. Haanes Ingier, lene.haanes.ingier@egmont.com

TRYKK

Egmont Printing Service

ISSN-nr.: 0332-6772

Tekst, bilder og tegninger kan bare gjengis etter tillatelse fra redaktøren. Redaksjonen tar ikke ansvar for artikler og bilder vi får tilsendt uoppfordret. Bruk av tekst og bilder i bladet skjer bare i henhold til våre generelle vilkår for rettigheter av stoff. Dette gjelder både om det honoreres eller ikke. Vi forbeholder oss retten til å lagre og utgi stoffet i elektronisk form, herunder via internett. Artikkeforfattere kan imidlertid, etter avtale, reservere seg mot dette.

story house
EGMONT

REiN

NATURLIG NORDISK

Gevir skulpturene i interiørserien REiN bringer fjellheimen inn i hjemmet i form av tidløse og varige unikaer fra Jotunheimen.

Med egenutviklede verktøy og metoder for tilpasning av hvert gevirelement, skapes skulpturelle verk som skiller seg ut og fascinerer.

RAIS Viva L 120
med sideglass
Fra 42 500,-

TIPS! Det finnes nesten ikke grenser for hvor mye du kan tilpasse Viva L til din egen smak og stil. Farge, høyde, glass- eller ståldør, håndtak og mye mer. Skann QR-koden og klikk deg inn på RAIS' Customizer og prøv selv.

Slik finner du Hyttas drømmepéis

Få proffe råd når du skal velge ildsted til hytta

Det er tilnærmet uendelige muligheter når du skal velge ny peis eller ovn til hytta di. Design, størrelse og varmeeffekt er blant tingene du skal vurdere nøye. Og budsjettet, selvsagt.

Hos Varmefag får du proff hjelp til å ta de rette valgene. Har du en gammel eller ny hytte? Det betyr nemlig MYE. Hvor stor er hytta, skal du ha kos eller varme, eller begge deler? Vi hjelper deg å ta et valg du vil elske, år etter år...

RAIS Visio Uniq
Fra 90 000,-

TIPS! Med ubrutte glasshjørner og 180 graders utsyn fra flammens dans, er denne peisinnsetningen noe av det lekreste du kan smykke hytta med.

RAIS Juno L 160
med kleberstein Fra 66 650,-

TIPS! Til denne ovnen kan du også bestille innebygget stein, som gir ekstra varmelagring. Det betyr at ovnen fortsetter å avgi deilig varme en god stund etter at du har sluttet å fyre i den.

Hent ildspirasjon til hytta di. Klikk innom hjemmesiden vår eller kom innom en av våre mange butikker. Her får du proff hjelp fra ekte ildsjeler og finner peiser og ovner for enhver smak og lommebok.

Terese, peisrådgiver Varmefag

www.varmefag.no

VARMEFAG
Norges største peiskjede

TEKST: ANN MERETE SLÅTTLAND
FOTO: PRODUSENTENE

SMÅNYTT

Hyttefølelsen

På hytta skal det gjerne være et ordentlig koselig og sjarmerende servise. Kanskje det er arvet, eller funnet i en bruktbuikk. Og kjøpes det noe nytt, passer vi på at kopper og kar likevel har et nostalgisk tilsnitt. Noen av oss i hvert fall. Liker du kombinasjonen av både det litt stramme og det sjarmerende, har danske Rosendahl i år kledd det vanligvis stilrene Grand Cru-serviset med maksimalistiske og bonderomantiske illustrasjoner. Designeren er ingen ringere enn vår egen norske Fam Irvoll, og serviset har fått det passende navnet Grand Cru Cottage. Mer hyttete kan det vel ikke bli? Serviset består av tallerkener, krus med skål og kakebokser, fra kr 229 per del, rosendahl.com.

NISSEN KOMMER
Koselig, gråkledd nissefar med gavesekk og ski. 60 cm høy, kr 229, Biltema.

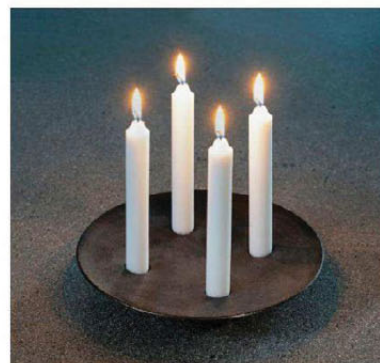
«Vi har hørt at ingen snøfugg er like, og sånne under kan en tenke på en stund. Jeg lener hodet helt tilbake, og får et iskyss på min munn.»

Anne Grete Preus, Når himmelen faller ned

Julemagi

Halvor Bakke, interiørdesigner, og Berit Vildalen, interiørstylist og blomsterdekoratør, har laget praktboka JUL som tar deg med på en eksklusiv tur inn i de private hjemmene og hyttene deres. Hvert sted oser av julestemning på sitt eget unike vis, og det bugner av personlige og inspirerende juletradisjoner og kreative dekorasjoner. Kr 479, Cappelen Damm.

TENN LYS

Kong Christian IV etablerte det første jernverket på Bærums Verk i 1610. Det ble viden kjent for sine praktfulle støpejernsover. Det går en direkte linje fra jernverkstiden til dagens Bærums Verk der gamle industriminne danner bakteppet for et vell av kreative bedrifter – blant dem Torsteinsen Design – som har designet lysfatet Aura. Kr 1390, norwaydesigns.no.

FRAKTKOMPIS

Jaktsleden fra C. A. Leschbrandt AS er også praktisk til transport av større ting til hytta. Laget i solid 3,5 mm HDPE-plast. Kan trekkes for hånd, eller etter scooter/ATV, og kan påmonteres stålmeier for enda bedre holdbarhet over stein og grus. Kr 1999, solbua.no.

HOLD HODET VARMT

Klättermusen Mysse 3.0 Hat er en beskyttende vind- og vanntett lue som gjør uten-dørslivet litt mer behagelig. Kr 199, fjellsport.no.

Sju slag

Om du ikke baker alle sju slagene, kan du i hvert fall henge dem på treet! Pyntekaker i hvitglassert porselen med rødрутete bånd. Kr 499, Porsgrunds Porselænsfabrik.

Antall hytteinnbrudd og frost- og vannskader på hytte eller fritidshus, økte med hhv. 1,2 og 37 prosent i fjor. så hvis du ikke har planer om å besøke hytta i vinter eller bare være der sjelden, bør du skaffe deg en hyttevenn, oppfordrer forsikringsselskapet If. Mens du er borte fra hytta, kan snø, frost og tyver rasere hytta i vintermånedene. En hyttevenn er noen som ser til hytta gjennom vinteren så skadene oppdages raskere og ikke blir så store. Allier deg med en hyttenabo eller en fastboende som kan ta en tur innom av og til, foreslår If.

Kilde: Finans Norge

TIL DEN PRAKTISKE

Hva du skal gi til han eller hun som har alt? Kanskje en kombinert øks- og knivsliper fra Fiskars, med keramisk slipestein som sliper i begge retninger? Kr 370, Clas Ohlson.

EVIGVARENDE

Disse flettede julehertene tåler å pakkes bort i julepyntesken sesong etter sesong. Kommer også i grønt og svart, fra kr 273, Carl Hansen & Søn.

Automatisk sparing med Microtemp WiFi på hytta

Oppvarming utgjør 60 % av strømregningen. Da er det lurt å gjøre som 10 000 andre har gjort før deg – velg termostaten Microtemp WiFi som følger døgnrytmen og strømprisene.

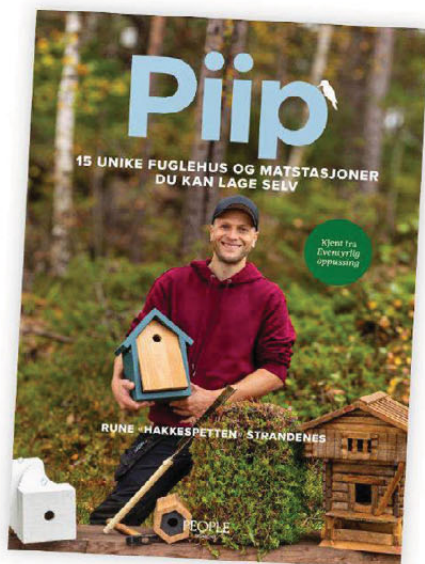
Et smart valg for hyttevarmen:

- ✓ App for fjernstyring av varme
- ✓ Høy komfort og senket forbruk med automatiske døgprogrammer tilpasset ditt bruksmønster
- ✓ Strømprisstyring via Forum eller Fjordkraft
- ✓ Enkel betjening med touchskjerm, app eller stemme
- ✓ Farger og design tilpasset ditt interiør
- ✓ Microtemp – Norgesfavoritt i over 30 år

Tips: Last ned appen "Microtemp WiFi MWD5" på Google Play eller App Store, og prøv demoversjonen. For mer informasjon om Microtemp varmestyring og andre smarte løsninger til bolig og hytte – besøk micromatic.no eller ring oss på 66 77 57 50. **Micro Matic Norge | Smarte bygg og boliger siden 1969.**

Til hobby snekkeren

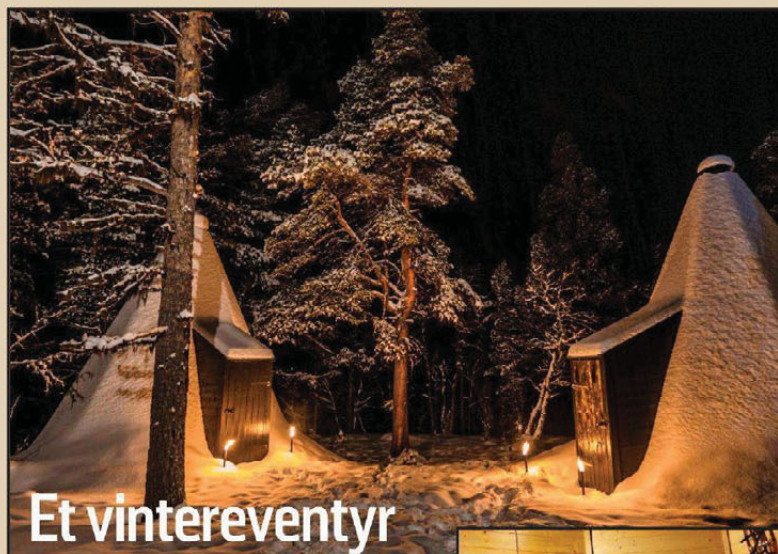
Snekker Rune «Hakkespetten» Strandenes, kjent fra TV3-programmet Eventyrlig oppussing, har gitt ut boka PIIP – 15 unike fuglehus og matstasjoner du kan lage selv. Flere av fuglehusene er inspirert av arkitektoniske bygg i Norge, som f.eks. Skansen, Ishavskatedralen og Kistefosmuseet), og med boka håper Rune at flere vil finne snekkergleden, og hjelpe fuglene på samme tid. Kr 399, Egmont People.

Englevakt

Levende lys skal man være forsiktig med, og en ekstra livsforsikring er å feste lysslukkere på stearinlysene slik at de slukkes automatisk når lyset har brent ned til slukkeren. Gå likevel aldri fra tente lys. Kr 60 for 2 stk., Kjell & Company.

Unike hytter

Et vintereventyr

Lei ei lavvohytte rett ved løypene.

Dagali Fjellpark kaller seg selv «et utendørs eventyr-senter lokalisert i fjellene nær Geilo og Hardangervidda Nasjonalpark», og vil du komme ekstra tett på naturen er en av overnattingsmulighetene i parken to forholdsvis nye hyttelavvoer. I skogen, rett ved Dagali skisenter, en morsom akebakke og milevis med preparerte langrennsløyper, ligger de to lavvohyttene bygget i tre. Det er fire sengeplasser i hver. Inkludert i prisen er oppvarming, dyner, sengetøy, håndklær, rengjøring og parkering, og toaletter og dusjer finnes 80 meter fra lavvocampen. Det er også en felleslavvo med peis, samt badstue og badestamp. Det er lurt å pakke med seg varme soveklær, mat og drikke og utendørs kokeutstyr. Frokost og middag kan også forhåndsbestilles i kafeen. Prisen er fra kr 2000 per person per natt.

@dagali_fjellpark_rafting

facebook.com/dagalifjellpark/

Trelavvo: Det er fire sengeplasser i hver hyttelavvo, to nede og to oppe.

Felleshytte: Her er det bålpanne, grill og wifi.

Tett på: Lavvoene ligger i skogen med natur på alle kanter.

Til hobby snekkeren

Snekker Rune «Hakkespetten» Stranden, kjent fra TV3-programmet Eventyrlig oppussing, har gitt ut boka PIIP – 15 unike fuglehus og matstasjoner du kan lage selv. Flere av fuglehusene er inspirert av arkitektoniske bygg i Norge, som f.eks. Skansen, Ishavskatedralen og Kistefosmuseet, og med boka håper Rune at flere vil finne snekkerleden, og hjelpe fuglene på samme tid. Kr 399, Egmont People.

Englevakt

Levende lys skal man være forsiktig med, og en ekstra livsforsikring er å feste lysslukkere på stearinlysene slik at de slukkes automatisk når lyset har brent ned til slukkeren. Gå likevel aldri fra tenne lys. Kr 60 for 2 stk., Kjell & Company.

Unike hytter

Et vintereventyr

Lei ei lavvohytte rett ved løypene.

Dagali Fjellpark kaller seg selv «et utendørs eventyr-senter lokalisert i fjellene nær Geilo og Hardangervidda Nasjonalpark», og vil du komme ekstra tett på naturen er en av overnattingsmulighetene i parken to forholdsvis nye hyttelavvoer. I skogen, rett ved Dagali skisenter, en morsom akebakke og milevis med preparerte langrennsløyper, ligger de to lavvohyttene bygget i tre. Det er fire sengeplasser i hver. Inkludert i prisen er oppvarming, dyner, sengetøy, håndklær, rengjøring og parke-ring, og toaletter og dusjer finnes 80 meter fra lavvocampen. Det er også en felleslavvo med peis, samt badstue og badestamp. Det er lurt å pakke med seg varme soveklær, mat og drikke og utendørs kokeutstyr. Frokost og middag kan også forhåndsbestilles i kafeen. Prisen er fra kr 2000 per person per natt.

@dagali_fjellpark_rafting

facebook.com/dagalifjellpark/

Trelavvo: Det er fire sengeplasser i hver hyttelavvo, to nede og to oppe.

Felleshytte: Her er det bålpanne, grill og wifi.

Tett på: Lavvoene ligger i skogen med natur på alle kanter.

Semningssetra
Høyde over havet: 850 m.o.h.
Kommune: Engerdal
Fylke: Innlandet

JUL PÅ SETRA

*Ellen og Carsten skaper nye
juletradisjoner i et flere hundre år
gammelt seterhus der ingen har
feiret jul før. Selve huset er som en
minneboks, innredet med møbler
som har gått i arv.*

TEKST OG FOTO: KATHRINE SØRGÅRD

Julestemning: Den røde stolen er et bruktkupp,
og passer fint på trammen ved juletider.

Langstrakt utsikt: Når ytterdøren åpnes, ser man langt inn i fjellheimen. Gulvene er behandlet med trehvitt såpe.

I bakstehuset: Før jul baker Ellen flatbrød, lefse og sirupstynnkake på den vedfyrte takka, så her er det julestemning helt fra oktober. Skapet er kjøpt på auksjon i Stange. Det rommer alt av Ellens baksteutstyr. Bordet er en gave fra venner.

Da Ellen Fauske overtok gården etter faren sin i 2016, flyttet hun hjem til Engerdal etter mange år i Oslo og Hamar. Hun bestemte seg for å gjøre noe med den forlatte setervollen på fjellet, som hun hadde så mange gode minner fra. I 2020 flyttet hun den forfalne høstsetra fra bunnen av Engerdalen opp til setervollen.

Før flyttingen var seterhuset som et ødehus, overlatt til seg selv. Å få den gamle bygningen opp på fjellet og ta den i bruk som hytte, ble en måte å redde den på. Dyktige tømre tok ned huset og laftet tømmeret på nytt.

– Da jeg var liten, var taket på det opprinnelige seterhuset på sommersetra rast sammen. Jeg kikket inn gjennom vinduene, og så på alt det som var forlatt etter at setringen opphørte rundt 1960, forteller Ellen. I dag er det ingenting igjen av det gamle huset som hørte til sommersetra.

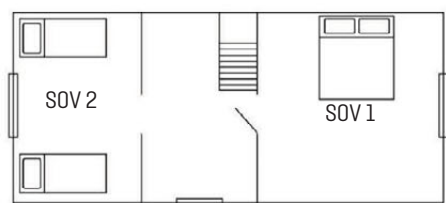
MØBLER MED HISTORIE

Da høstsetra endelig sto oppført på nytt på fjellet, ga Ellen stedet navnet Havrevollen. Her skaper hun og samboeren Carsten en ny historie tuftet på verdier fra en tid som er forbi. Fra folk de aldri møtte, har de gjenstander og møbler. Hver nyttårsaften lytter de til Carstens salige bestefar Olav Havrevold når hans opplesning av Terje Vigen spilles i radioen. En annen tradisjon er lille julaften å dekke på bordet for et måltid med rakfisk. Den ferske potetlefsa som serveres til, har Ellen stekt på den vedfyrte takka i bakstehuset utenfor den nygamle hytta.

– Egentlig kunne vi ha klart oss med bare bakstehuset som hytte, det er så koselig der, forteller Ellen, som er leder av Anno museum i Hedmark. Hun har innredet bakstehuset og hytta med gamle møbler, men er også glad i mer stilrene designmøbler og samtidskunst.

På hyttekjøkkenet er det bestemorens gamle kjøkkenbenk som passer best inn, synes hun. – Carsten brygger øl til jul, og jeg er den som baker. Pinnekjøtt koker vi på vedkomfyren, og med den duften blir det jo jul.

Arveminner fra begge familier knytter Ellen og Carsten til hytta. Med seg har Carsten møbler fra en tid som er gjort levende for ham gjennom fortellinger han har vokst opp med. Skuespilleren Alfred Maurstad skal ha vært gjest ved familiens bord mange ganger. Og på dette bordet kommer det julaften mat de har laget selv. Sild, sylte, lefse og flatbrød stekt på hytta, hjemmebrygget øl, og kanskje en likør.

2. ETG.

1. ETG.

HYTTEFAKTA

HYTTETYPE: Ombygget seterhus som er flyttet.

BYGGEÅR: Ca. 1800, påbygget ca. 1900. Ble flyttet og restaurert i 2020.

STØRRELSE: Ca. 60 m²

UTVENDIG KLEDNING: Tømmer

TAK: Tretak laget på en lokal sag

ROMINDELING: Entre, kjøkken, stue.

2 et.: Loftstue, to soverom.

Anneks med gang, dusj og bakkestue.

FASILITETER: Ikke innlagt vann og strøm. Utedo. Gassbluss og koketopp på vedovn. Bilbatteri til strøm til mobil.

INSTAGRAM: @havrevollen

JUL PÅ FJELLET

– Å feire jul her er jo en ny tradisjon for oss. Det er garantert ingen som har gjort det i dette huset før. Jeg har min gårdsjul fra oppveksten med meg, og Carsten har med seg tradisjoner fra sin teaterfamilie i Oslo, forteller Ellen.

– Stedet har lært meg mye. Fordi vi ikke har innlagt vann, vet jeg hvor mye vann jeg bruker på et døgn. Mobilen lader jeg med et bilbatteri, forteller Ellen, som setter pris på enkelhet. Selv det å vaske opp er en fornøyelse. Hun er blitt glad i glassene etter Carstens mormor. – De kan jeg studere litt ekstra når jeg vasker dem for hånd.

Ellen og Carsten har valgt å fokusere på gode opplevelser i stedet for julegaver. Som å ta seg tid til en skitur under stjernehimmelen julaften. Sist de gjorde det, var det som om de var alene ute i fjellet. Vel tilbake var det fint å fyre i den åpne grua. Den hadde Ellen kjørt et godt stykke for å kjøpe. Grua var plukket ned fra et gammelt hus, og passer så fint her.

– Det er en enklere måte å leve på når vi er på hytta. Det vi ellers tar for gitt må vi bruke mer tid på, som å bære vann eller fyre. Det er i grunnen fint for sjela å bruke tid på slikt.

I bakstehuset: Før jul baker Ellen flatbrød, lefse og sirupstynnkake på den vedfyrte takka, så her er det julestemning helt fra oktober. Kobberkjelene som ikke kan brukes på induksjonsplater, fungerer fint på vedovnene. Takka er fra Gamle ovner.

Bakstehuset: Inne er bakstehuset innredet som et koselig oppholdsrom, hvor hele familien trives. Her kan man følge med når Ellen steker på den vedfyrte takka. Bord og hylle kommer fra gården. Stolene er fra Carstens mormor Gøril Havrevold.

Glad i hytta: Carsten flyttet etter Ellen til Engerdal, og er blitt glad i fjellene rundt seteren. Her i bakstehuset med hunden Hjalmar, som ofte er med på tur.

Tas vare på: Panelet på bakstehuset har Ellens far lagt. Det er laget til av egen skog på den lokale saga.

«Egentlig kunne vi ha klart oss med bare bakstehuset som hytte, det er så koselig der.»

ELLENS OPPSKRIFTER FRA BAKSTEHUSET

Tradisjonen tro: Ingen jul uten tradisjonell baking.

Matauk: Ellen synes det er fint å kunne bruke hytta til å ta vare på tradisjoner, som å steke flatbrød.

PASS PÅ VARMEN

Flatbrød skal ikke ha for høy varme, det skal tørke litt på takka og bli sprøtt. Det tar litt tid. Man kan snu litt på leiven og kjenne når det er klart.

Uten strøm: Ved til varme hentes fra egen skog. Rekkverket som var ødelagt, er restaurert.

STEKING PÅ VEDFYRT TAKKE

Fyr så varmen blir jevn under hele stekingen. Spre kullet underveis, slik at det blir jevn varme. Er takka for varm, vent med å steke. Blir den for kald, må det fyres mer. Sett av god tid. Om høsten sorterer Ellen ut ved som egner seg til takka, og lagrer den i gangen til bakstehuset. Dermed har hun bakstevod gjennom vinteren. Hun har en liten huggestabbe i gangen til bakstehuset, og en ute. Vedkubbene bør være smale og ganske lange.

Flatbrød

13 dl lunkent vann
1 ts salt
1 kg grov sammalt hvetemel
1 kg fin sammalt hvetemel
Byggmel til utbaking

Ha godt lunkent vann, rundt 50 grader, i en mikser. Ha oppi salt og grov sammalt hvete og sett maskinen i gang. Ha så oppi fin sammalt hvete, litt om gangen. Dette skal samle seg til en jevn, god deig. Det kan hende du må bruke litt mer eller litt mindre mel enn i oppskriften, prøv deg frem.

Ta deigen ut på bordet. Trill den til en pølse, og lag emner på 130 gram hver, som er passelig til en takke på 60 cm.

Bak ut leiver. Bak gjerne ut på baksiden av en voksduk, det er lettere enn på et bord. Bruk byggmel til utbaking, og strø godt med mel under og over emnet. Bruk en glatt kjevle til å bake ut første del av leiven. Når du er cirka halvveis, bytter du til rutekjevle. Leiven bør snus 2–3 ganger under utbaking så den ikke henger fast under. Hvor tynn man vil ha flatbrødet er en smakssak, men det bør være ganske tynt.

Lefse

4 kg ferdig malte poteter. Beate, Asterix eller Mandel er fin potet til lefse.
1 kg hvetemel
2–3 ts salt
2 dl kulturmelk
Mel til utbaking

Kok potetene med skall på, det er lurt å skrelle dem mens de er varme. De skal også males når de fortsatt er varme. Potetene kan enten bakes ut når de er varme eller de kan stå til dagen etter.

Bland alle ingredienser godt i en bolle, gjerne en kjøkkenmaskin hvis du har strøm. Ikke bland for store deiger om gangen, for den vil bli bløt etter hvert.

Deigen deles så i passe emner som kjevles i tynne leiver og stekes på full varme, først på den ene siden og så den andre, men ikke stek for lenge. Når den er ferdigstekt, brettes den sammen til en firkant eller trekant og legges mellom to kleder til avkjøling. Lefsa er fin å fryse.

Stemningsfullt: Julestjernen i vinduet over kjøkkenbenken er papirstjernen Tindra kristall, som ble masseprodusert i Sverige i 1941 fordi tyske, importerte stjerner var for dyre. Modellen med den flatpakkede stjernen ble svært populær, og så utbredt at den etter hvert fikk tilnavnet «proletarstjernen». Under andre verdenskrig var mange norske, danske og polske flyktninger ansatt for å produsere Tindra kristall.

Ved kjøkkenbordet:
Bordet, stolene, trauet og
skapet har fulgt gården til
Ellen lenge. Kanskje de en
gang ble laget på gården.

Hyttekos: Karamellene har Ellen selv laget. Koppene i keramikk minner henne om turkopper av tre, og de er gode å drikke av. De er laget av Margit Seland.

Koselig og lunt: På kjøkkenet er det lett å bli sittende. Kjøkkenbenken er etter Ellens mormor. Hyllen hang før på stabburet på gården. Døren er original for huset. Stolen er fra gården.

Stemningsfullt:

Kjøkkenbenken er fra barndomshjemmet til Ellens mor på Stange. Ellens morfar forlenget den med et ekstra skap, og døren ble kjøpt på auksjon. Håndtakene smidde han selv. Stolen er fra gården.

Det fineste: Til jul blir det aller fineste brukt. Carstens mormor pleide å si at hun likte å vaske opp for hånd, for da hun fikk sett ordentlig på det fine hun hadde, noe Ellen er enig i. Også de grønne glassene har tilhørt Carstens mormor. Oppvaskkum fra Ikea.

Arveminne: Det flotte skapet er etter Ellens mormor, og det hører sammen med kjøkkenbenken. Det meste som er i skapet har også gått i arv.

En annen tid: Slåtta var en viktig og samlende tid. Setervollen Semningssetra hører til gården Ellen kommer fra.

Svunnen tid: Seterhuset som sto her før, slik det så ut før det raste sammen.

Før: Høstsetra slik den så ut inne før den ble tatt ned og flyttet.

Bakst på bordet: Det er jul i stua, og stettefatet med avletter er fra gården.

Samler trådene: Hytta inneholder mange arveminner etter både Ellens og Carstens slekt. Ellens oldefar var en dyktig agronom, og faren er flink med skogen. Hennes styrke er å restaurere og ta vare på.

Julero: Tid til å lese er noe av det Ellen setter pris på med julen.

Ved spisebordet: Maleriet av Anne Kampmann med den vesle jenta, lammet og ulven kjenner Ellen seg igjen i. Stolen er etter Carstens mormor. Lysekrona er kjøpt på Vestkanttorget.

Koselig gang: Kommoden har stått på hytta til Carstens mor, og passer godt inn på Havrevollen. Generasjonene før Ellen har risset inn sine bokstaver på tømmeret. Veggeteppet er også en gave fra Carstens mor.

«Å feire jul her er jo en ny tradisjon for oss. Det er garantert ingen som har gjort det i dette huset før.»

Kosekrok: Sengen fra Vang i Hedmarken er hyttas sofa, og den er populær hos hele familien. Den er satt sammen med treskruer. Putene og gulvteppet i rosekellim er fra Ikea. Bildet til venstre er et trykk av Per Kleiva. Kisten fikk Ellen av Carstens mor da hun solgte sin hytte.

Opprinnelig farge: Gulvet er malt i en slags okerbrun farge, som ligner den som ble brukt da den delen av huset var nytt rundt 1900.

«Det vi ellers tar
for gitt må vi
bruke mer tid på,
som å bære vann
eller fyre. Det er
i grunnen fint for
sjela å bruke tid
på slikt.»

Koselige arveminner: De søte
kleshengerne tas alltid frem til jul.

Juledekorasjon: Ute blir det tent lys og
fakler til jul. Tradisjonen med å pynte med
granbar og julenek videreføres av Ellen.

Hører med: Noen av kongebildene på utedoen er gamle,
og har fulgt gården.

Uansett vær: Utedoen ligger litt nedenfor hytta, noe som gjør
at man får kjent på endringene i været på en helt annen måte
enn om det var toalett i hytta.

Transporten: En god, stødig slede og godt smurte ski gjorde transporten til en lek.

Graving: For å få gode arbeidsforhold gravde vi godt unna rundt treet.

Kvisting: Treet ble kvistet et stykke opp på stammen slik at det ble lettere å komme til med sagen.

UT OG HENTE JULETRE

Skal julen feires på hytta, finnes det ikke en mer perfekt oppkjøring enn å hogge sitt eget juletre.

TEKST OG FOTO: ØYVIND LIE JACOBSEN

Iår startet forberedelsene til juletrehogsten ekstra tidlig. Vi har snekret ny og fin slede, og etter å ha fått fellingstillatelse fra grunneieren, dro vi ut på juletrejakt, utstyrt med buesag og øks.

Det skal mye til å finne et like fint tre som det du kjøper hos juletreselgerne, så tenk heller sjarm fremfor utseende.

Det er lett å overvurdere takhøyden, da er det fort gjort å gå forbi trær vi tror er for små. Skistaven eller skien kan også brukes som målestav.

Treet blir gjerne plassert inntil veggen. Det betyr at treet kun trenger å være pent fra en side.

Når treet er valgt ut og gravd skikkelig frem, er det lurt å være to: En som har ansvaret for sagingen, og en assistent. Assistenten holder treet mens det sages. I tillegg skal treet tiltes litt slik at det ikke blir klem på sagbladet.

Er treet vel omfangsrikt, kan det surres med et kraftig snøre, så er det bare å stroppe fast på sleden og sette kurs for hytta. Har du ikke slede, går det fint å dra det på snøen også.

Gjør treet klart

Rota må gjerne kuttes en ekstra gang med et helt rett snitt. Da står treet bedre i foten. I tillegg kvistes de nederste grenene. Her hogges det helt inntil slik at ikke noe stikker ut. Så kan det alltid gjøres forbedringer på symmetrien. Kapping og trimming av grener kan redde selv det stussligste treet. Er det for ille, har jeg jukset litt: Rett og slett boret hull i stammen og satt inn grener. Treet dunkes og ristes godt før det tas inn. Da blir vi forhåpentligvis kvitt eventuelle småkryp. Så settes det i en bølge med lunkent vann i den kalde yttergangen. Der blir det akklimatisert før det skal inn i den varme stuen.

THE iX2

100% ELECTRIC

Les mer

Ren **kjøreglede**

BMW iX2. El. rekkevidde opptil 449 km. El. forbruk 16,3-17,7 kWh/100 km. CO₂ utslipp 0 g/km (WLTP). El. rekkevidde avhenger av kjørestil, veiforhold, utetemperatur, klimaanlegg og forhåndstemperering. Avbildet modell er vist med ekstrautstyr og kan avvike fra standarden.

God jul på hytta

Stadig flere velger å tilbringe både julaften og romjula på hytta. Her er rådene for en vellykket juleferie på fjellet.

TEKST: KARI BYKLUM FOTO: JANNE MOEN FORBERG OG HEGE TERESE JOHANSEN

Julaften: I jula samles stor og små på hytta på Lifjell i Telemark.

Det er nydelig å være på hytta i jula, vi får en egen ro.

Hytta til Janne og Stian Moen Forberg på Lifjell i Telemark ble akkurat ferdig til julefeiring for to år siden. Jule-treet, ribba og gavene kom i hus omtrent samtidig som håndverkerne rygget ut, men det ga mersmak.

– Jeg håper vi har startet en ny tradisjon med å feire julaften på hytta. Vi bor i Porsgrunn, bare en drøy time unna, men det er likevel som en annen verden å komme opp hit, og det beste er at vi er garantert hvit jul, sier Janne.

På Sjusjøen er det en annen familie som feirer

jul på hytta. For ti år siden kjøpte Hege Terese og Freddy Johansen en 34 kvadratmeter liten hytte som de siden har bygget ut, blant annet for å få plass til å samle familien til jul.

– Vi har feiret julaften på hytta flere ganger, og har vekslet litt på å ha med min familie og svigerfamilien. Desember er gjerne en travel måned, men når alle er samlet på hytta og vi vet vi har juleferien foran oss, senker skuldrene seg.

STADIG FLERE FEIRER PÅ HYTTA

– Det er tydelig at mange liker å kombinere stille-sittende julefeiring med å være ute i frisk luft og

FYLL OPP PÅ FORHÅND!

Reis gjerne opp på hytta i førjulstiden og fyll opp med forbruksting og det som kan stå lenge, som toalettpapir, tørkerull, servietter, stearinlys, tennbrikker, ved, batterier, tørrvarer og drikkevarer.

Ny tradisjon: Hytta ble akkurat ferdig til julaften for to år siden. Familien er i ferd med å lage en ny tradisjon med å feire julen her på Liffjell. F.v. Bård-Cornelius (17), Janne Moen Forberg, Stian Moen Forberg og Bertine (7).

Hytteeiere: Hege Terese og Freddy Johansen er glad i å feire jul på hytta på Sjusjøen.

bevege seg, sier Bjørn Halvor Roalstad ved Gautefall Skisenter. De merker godt at det er flere folk på hyttene i jula enn tidligere.

– Vi foretar ingen tellinger og vet heller ikke hvordan det blir i år, men alt tyder på at mange vil feire jul på Gautefall i år også, sier Bjørn Halvor.

I Hemsedal er det rundt 2500 private hytter, og de siste årene har det vært lys i stadig flere av dem i jula. – Både renten og kronekursen gjør det mindre aktuelt å reise utenlands, men samtidig virker det som mange har oppdaget hvor koselig det er å feire jul på hytta, sier Hanne Morud i Destinasjon Hemsedal.

De forbereder seg på at trenden fortsetter, og hun forteller at butikkene tilpasser åpningstidene og sørger for nok varer i hyllene, og at restaurantene tilbyr spesielle julemenyer og tilrettelegger for økt besøk.

– Som turistdestinasjon sette vi pris på alle som vil feire jul her. Det skaper positive ringvirkninger for hele bygda. Vi er veldig glad i hyttefolket og planlegger morsomme aktiviteter for alle aldersgrupper, og jobber hardt for at alle skal få en hyggelig jul her oppe. >

Lekkert: Den nybygde hytta i Telemark er romslig og hyggelig, og som skapt for julefeiring.

Stilfullt: Hege Terese planlegger borddekkingen lang tid i forveien. Ikke fordi hun må, men fordi hun koser seg så med det.

STORE GAVER?

Hvis noen ønsker seg store gaver og skal få ønsket oppfylt, er det lurt å planlegge det på forhånd. Ta helst gaven med på hytta om dere drar opp en helg tidligere i desember. En kjelke, ski eller kanskje ei ny dyne tar fort mye plass i bilen når dere reiser opp til selve julefeiringen.

Vinterland: Snøen utenfor og lys både i trær og vinduer sørger for magisk julestemning på Sjøsjøen.

SKRIVER HUSKELISTER

Selv om jul på hytta gir en egen ro og mer tid sammen, krever det en del planlegging i forkant. Både Janne på Lifjell og Hege Terese på Sjusjøen mener det er lurt å starte tidlig med planleggingen for å unngå at det blir altfor hektisk i innspurten.

– Jeg er veldig glad i jula og liker å forberede meg godt. Jeg skriver alltid huskelister, ikke bare hva som skal handles til de ulike dagene, men også hvilke gaver som skal ordnes til hvem. I fjor skrev jeg til og med opp at jeg måtte huske å ta med krølltangen, sier Janne.

I tillegg til julaften, med ribbe og alt som hører med, kommer det gjerne også besøk i romjula, og Janne liker å ha oversikt over hva som skal serveres når.

– Men siden vi både bor og har min familie ganske nærmere, og svigerfamilien som bor enda nærmere hytta vår, reiser vi også litt fram og tilbake i juleselskaper til andre gjennom romjula.

Noen tradisjoner rokkes det likevel aldri med.

– Ribba på julaften gir vi aldri slipp på, og så er jeg litt sta når det gjelder gavene. Alle gavene tas med på hytta, og vi gjør det alltid slik at alle gavene deles ut først. Så pakker vi opp etter tur. Da leses til- og fra-lappene opp enda en gang, og alle må se

Pepperkakehus: En av de hyggeligste tradisjonene på hytta på Lifjell er å pynte pepperkakehus. Minstejenta Bertine er dypt konsentrert.

Jannes tips

- Planlegg hovedmåltidene og husk alt tilbehør.
- Skriv en liste for mat og drikke per dag, både det som skal handles og ellers tas med
- Lag også lister for andre ting, ikke bare gavelister, men også andre ting som skal tas med, som for eksempel krølltang, blomster og julekjole.

«Uansett hvor mange vi er, får vi en helt egen ro her oppe.»

hva de andre får. På den måten tar det veldig lang tid, men det er jo det som er koselig, synes Janne.

PLANLEGGER GODT

Hege Terese er også glad i både tradisjoner og juleforberedelser, og forteller at hun starter tidlig. – Jeg koser meg med planleggingen gjennom hele høsten. Da blir det heller ikke noe stress rett før. Det høres sikkert sprøtt ut, men allerede i august kan jeg tenke på hvordan jeg skal dekke bordet til julaften.

Familien reiser opp på hytta en av de første helgene i desember. Da tar de med mat og drikke som tåler å stå, og pynter plastjuletreet. – Jeg skulle helst hatt ekte, men det måtte bli et kompromiss siden vi pynter så tidlig.

Når selve juleferien står for døren, reiser Hege Terese opp på hytta noen dager før resten av familien. Hun er lærer og får ferie litt før de andre. Når skoleklokkene ringer ut, drar hun hjem og pakker bilen med gaver, bakesaker og resten av maten. Så setter hun på julemusikk i bilen og nyter den tre timer lange bilturen fra huset i Østfold til Sjusjøen.

– De neste dagene bruker jeg på å tusle rundt i hytta alene og kose meg med forberedelsene.

PLANLEGG BILTUREN

– I år faller julaften på en tirsdag, og basert på tidligere erfaringer regner vi med at den store utfartsdagen blir fredag 20.

desember, sier Rune Wahlstrøm, trafikkoperatør ved Vegtrafikksentralen øst. Erfaringsmessig begynner juletrafikken i 11–12-tiden og tar seg opp utover ettermiddagen. Den når vanligvis en topp mellom klokka 15 og 18, men værmessige forhold kan påvirke og forlenge tidsrommet, påpeker han.

– Vi anbefaler å reise tidligere eller senere på dagen om det er mulig. I år kan det også være et godt alternativ å vente med å reise til fjells til lørdag eller søndag.

Værforholdene påvirker uansett reisemønsteret, og Wahlstrøm anbefaler å sjekke vær og føremeldinger og å ha gode vinterdekk og pakke bilen riktig.

– Det er ikke bare mønsterdybden, men også alderen på dekkene som påvirker kvaliteten. Sjekk også lysene, det er ekstra viktig i vintermørke.

Han minner også om at det kan bli flere timer i bil en antatt. Det kan bli kø og kanskje også kolonnekjøring.

– Ta pauser for å strekke på beina, og sørg for at dere har nok mat og drikke og varme pledd i bilen. Og det aller viktigste – ta det med ro, vær oppmerksom og kjør etter forholdene.

Jeg pynter, baker småkaker, krydrer ribba og dekker bord, og gjør alt klart til resten av familien kommer.

På lillejulaften, når alle er på plass, blir det risgrøt og mandel og litt rakfisk til de voksne. På julaften spiser familien ribbe og aller helst hennes fars hjemmelagde surkål. Deretter blir det riskrem og marsipangris til den som får mandelen.

– Etterpå er det kaffe og gaver, og alle gavene tas med. Vi kommer heldigvis i flere biler, hvis ikke hadde vi neppe fått plass. Spesielt ikke de årene vi er mange.

Noen ganger feirer de med hennes familie, andre ganger med svigerfamilien. I fjor var svigermor med til fjells, og for første gang var også den yngste datterens kjæreste med, mens eldstedatteren var i militæret.

– Uansett hvor mange vi er, får vi en helt egen ro her oppe. Vi gjør gjerne litt ulike ting; ungdommene liker å stå på ski, mens jeg koser meg mer med strikketøyet og turer med hunden. Men det blir likevel mer familietid med brettspill og kos, og det er virkelig ingenting bedre enn å kunne samle familien til jul på hytta.

Se mer på Instagram:

@hytta_paa_lifjell og @himmelriket1307

Hogge tre selv?

Spør om lov, hvis ikke kan det bli ei ekstra dyr jul.

Det kan være hyggelig å hogge juletreet selv, men husk at du må ha tillatelse fra grunneier dersom du gjør det andre steder enn på egen hyttetomt, sier Øyvind Reitzel Bjerke, advokat i Huseierne.

Hvis ikke du får godkjennelse, kan grunneieren kreve erstatning for økonomisk tap som gjerne tilsvarer kostnadene ved å plante et nytt tre av samme art og høyde. I noen tilfeller kan konsekvensene bli mer alvorlige, spesielt hvis det er snakk om grovt skadeverk eller trær under særskilt vern, ifølge advokaten.

Dersom du hogger utenfor hytta di, men har festetomt, kan det stille seg annerledes.

– Utgangspunktet er at man har samme fysiske råde rett over festetomten som en selveiertomt. Det er likevel anledning til å avtale begrensninger, og dette må du sjekke først.

Dersom det finnes en avtale som hindrer deg i å hogge trær på festetomten, kan du likevel spørre bortfester om du får lov til å hogge et juletre til privat bruk.

Om ikke du vet hvem som eier tomten der du finner det fineste juletreet, kan du søke i Grunnboken og i matrikkelen.

– Matrikkelen er et offentlig register over eiendommen i Norge og inneholder informasjon om blant annet eiendomsgrenser og areal. Men dersom det er usikkerhet rundt eiendomsgrenser og eierskap, er nok det beste rådet å finne seg juletre et annet sted slik at man vet at det skjer på lovlig vis.

Leselyst

Hva er koseligere enn å krype sammen i godstolen med en bok og et pledd tullet rundt seg når vinden uler utenfor hytteveggen og snøen laver ned? Gjerne med en kopp dampende te innen rekkevidde! Bokhandlene er fylt med nye utgaver, så det er bare å snoke i hyllene og finne noen godbiter du har lyst til å kaste deg over. Jeg har allerede sikret meg en bunke og ser frem til mange hyggelig lesestunder i vintermørket!

VED: ÅSE MYHRVOLD EGELAND

Mormor-trilogien

Trude Teige
Aschehoug Forlag

Trude Teige har fått enorm suksess i Tyskland med den såkalte mormor-trilogien. I romanene tar Teige leserne med tilbake til krigen og ulike skjebner. Bøkene er skrevet med dyp psykologisk innsikt og med bakgrunn i grundig research av temaene som behandles.

I første bok, «Mormor danset i regnet», skildrer Teige livet til tre generasjoner kvinner. Juni kommer over et bilde av mormoren sammen med en tysk soldat og et brev fra 1946. Dette er helt ukjent for henne, og hun bestemmer seg for å nøste opp mormorens historie.

I de to oppfølgerne går hun inn i andre aspekter ved nordmenns møte med verdenskrigen.

«Morfar pustet med havet» handler om brødrene Konrad og Sverre, som er ombord i et norsk skip som blir torpedert i Det indiske hav i 1943. Det er en vakker bok om kjærlighet og overlevelse fra en ukjent del av norsk krigshistorie.

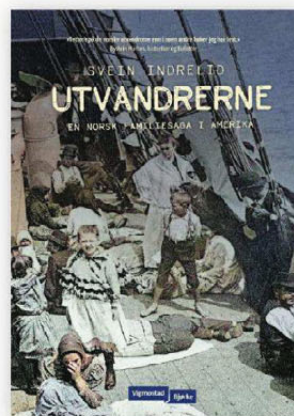
I årets bok, «Mormors utrolige venninner», møter vi sykepleieren Birgit i Bodø, som forelsker seg i en russisk krigsfange, og Nadia, som blir tatt til fange av tyskere i Ukraina og sendt til Bodø som tvangsarbeider.

Som de andre to bøkene i serien er også denne inspirert av sanne historier og faktiske hendelser.

TINE POPPE / ASCHEHOUG FORLAG

Om forfatteren: Trude Teige har gitt ut elleve romaner og to sakprosa-bøker. Flere av Teiges bøker er nominert til Bokhandlerprisen og oversatt til mange språk. Trude Teige er kjent fra TV2, der hun i 22 år var programleder, nyhetsanker og politisk reporter. Hun er i dag president i Riverton-klubben.

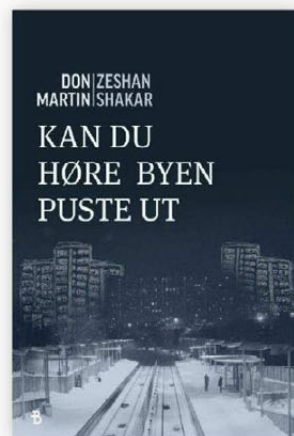

UTVANDRERNE

Svein Indrelid

Vigmostad Bjørke, kr 449

Hvordan ble livet til våre fjerne slektninger som utvandret til Amerika på 1800-tallet? Svein Indrelid har fulgt skjebnene til 14 mennesker fra Aurland som dro med skipet Juno til New York i 1844. Boken er et funn for alle som er interessert i slekts-historie og historie generelt.

KAN DU HØRE BYEN PUSTE UT

Don Martin og Zeshan Shakar
Bonnier Norsk Forlag, kr 399

I boken «Kan du høre byen puste ut» forteller forfatter Zeshan Shakar og raplegenden Don Martin om oppveksten i Gro-ruddalen og hvordan rappen vokste frem i Norge på 1990-tallet. Vi får høre om uten-forskap og annerledeshet, vennskap og familie, og en varm kjærlighet til stedet de kommer fra.

Hushjelpen

Freida McFadden

Cappelen Damm, kr 199

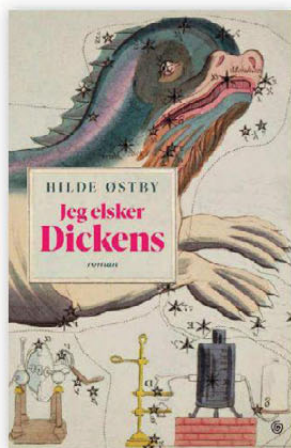
Millie blir overlykkelig da hun får jobb som hushjelp hos familien Winchester. Men snart viser det seg at ikke alt er som det skal. «Hushjelpen» er en spennende psykologisk thriller der du kan vente deg store overraskelser underveis. Oppfølgeren «Hushjelpens hemmelighet» er også verdt å få med seg.

JEG ELSKER DICKENS

Hilde Østby

Kagge, kr 429

I virkelighetens verden besøkte den danske eventyrforfatteren H.C. Andersen sitt litterære forbilde Charles Dickens på hans landsted i Kent sommeren 1857. Han ble værende i fem lange uker. Rundt dette besøket har Hilde Østby diktet opp en kritikerrost fortelling – der Andersen er kvinne.

«Alt kommer til den som venter,
unntatt en utlånt bok.»

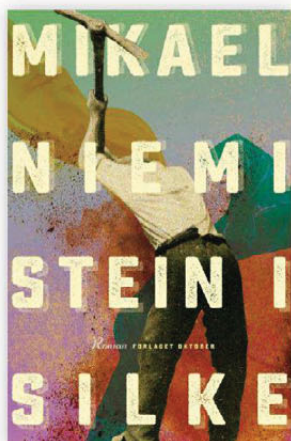
Frank McKinney Hubbaart

STEIN I SILKE

Mikael Niemi

Oktober, kr 449

I de forfrosne grensetraktene mellom Nord-Sverige og Finland spinner uforlignelige Mikael Niemi sitt historiske vev av menneskeskjebner i hendelser spredt over et hundreår. Niemi syr den mektige fortellingen sammen med dyp respekt for fattigfolk og historiens gang.

Trollmannen fra Kreml

Giuliano Da Empoli

Kagge Forlag, kr 429

På 1990-tallet var Boris Jeltsin den tøysete presidenten som fikk oss i Vesten til å glemme den kalde krigen. Så kom Vladimir Putin til makta, og alt endret seg. Hva skjedde? I «Trollmannen fra Kreml» møter vi Vadim Baranov, som er basert på den virkelige Vladislav Surkov, Putins høyre hånd.

JULIE PIKE / GYLDENDAL NORSK FORLAG

Lesetips fra Jan Ove Ekeberg

Jan Ove Ekeberg har skrevet bøker i flere genrer, men er nok mest kjent for sine historiske romaner. Vi spurte ham hva han skal lese i høst:

– Nå har Hamsun stått på programmet en stund. Å lese et verk av Hamsun er som å sitte foran et litterært kateter og lære av den store mesteren. «Den gåtefulle» og «Bjørger», som han utga før det store gjennombruddet kom med Sult, står øverst på lista nå. Jeg gleder meg også til Conn Igguldens «Nero», som snart utkommer. Dette blir på et vis også litt research, siden jeg selv holder på en ny historisk spenningsroman fra «Skandinavisk romertid», ca. år 300.

Så skal jeg fortsette å lese romersk historie. Et osean av verk er utgitt, og når alt av Mary Beard, dronningen av faget, er lest, kommer David Stone Potter høyt på leselista. Hans biografi om «Konstantin den store», er en klassiker og for meg et must, siden den sen-romerske keiseren er en hovedperson i min planlagte bok om de skandinaviske legionærene.

Vaset

Høyde over havet: 800 moh.

Kommune: Vestre Slidre

Fylke: Innlandet

Drømmen om hyttejul

Massevis av snø, en stjerneklar himmel og god plass til et juletre som hele familien går rundt. Det er Kjerstis drømmejul på hytta.

TEKST OG FOTO: KATHRINE SØRGÅRD

Vinterkos: Barna Patrick og Linnea er svært glad i å være med på hytta. Denne gangen er det bare Linnea som er der. Hytta er beiset i fargen Seterbrun.

Små doser: Når Kjersti pynter til jul, bruker hun ikke så mye rødt. Lys og blomster gir julestemning. Kelimputer fra bohemliv.no

Pynter til jul: Den nye hytta er et samlingssted for familien. Linnea, som studerer i Bergen, kan ta buss dit, mens foreldrene kjører fra Nesodden.

Når Kjersti Wangensten Væge og familien passerer Fagernes sentrum på vei til hytta, kjører hun forbi huset der besteforeldrene levde sine liv. Nå lever hun selv ut hyttedrømmen på Vaset, i en ny hytte hun delvis har innredet med gamle arve-gjenstander. Den ble akkurat klar til julen 2021.

– Det fine med at det er en ny hytte, er at det er lett å kunne samle familie og venner til jul og langhelger. Akkurat det har stått høyt på ønskelisten lenge, forteller Kjersti. Hun vokste opp med en svært enkel hytte på en seter i Vang.

ALLSIDIG KJØKKENØY

Det å kunne gå rundt juletreet på hytta med de voksne barna Patrick og Linnea og flere andre familiemedlemmer, var et minne Kjersti gledet seg til å skape. Treet som er kjøpt lokalt, har de pyntet med både gammel og ny julepynt. Når pynten hentes frem, er kjøkkenøya fin å ha. Den brukes også til julebakst, og Kjersti bruker den som sybord. Liftgardinene på hytta har hun selv sydd. Og når noe skal repareres, tar hun frem farmor Gjertrud Linneas gamle syskrin.

– Vi er så fornøyde med kjøkkenet. Den store øya er god å bruke, jeg har alltid noen prosjekter på gang på den. Der har jeg sydd duker, løpere, jule-treteppe og julesokker av stoffrester.

Her blir også likører til, av krekling hun har sanket fra hyttetomta. – Jeg serverer med glede hjemmelaget tyttebærsyltetøy til julematen. Tradisjonen tro spiser vi risengrynsgrøt lille julaften, restene blir til riskrem på julaften og først da er det mandel i grøten hos oss, forteller Kjersti.

Hun har spist glutenfritt i 15 år, og har eksperimentert med å bake glutenfrie julekaker. – Mitt tips er å ikke bruke like mye mel som i oppskriftene hvis du bytter det ut med glutenfritt. Drømmen min er å kunne lage gode, glutenfrie lefser, slike jeg vokste opp med i Valdres.

SPEILVENDTE HYTTEMODELLEN

Eierne har satt sitt eget preg på ferdighytta ved å tegne om hyttemodellen. Hytta er faktisk bygget speilvendt fra de originale tegningene. Kjersti anbefaler å bruke tid på å optimalisere planløsningen når leverandøren tillater det. De fikk bedre plass på kjøkkenet, og en mer åpen løsning ved blant annet å plassere hovedinngangen i en annen ende.

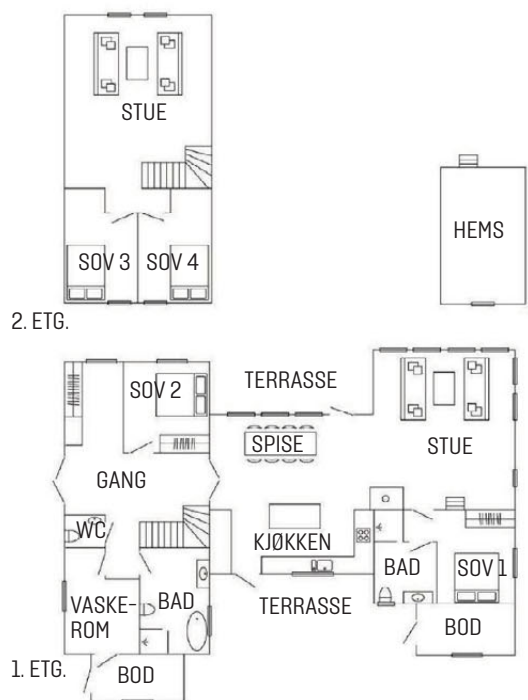
Hun koser seg med å dekke på spisebordet som mannen Arve fikk i 30-års gave av faren. Julaften er det frem med sølvbestikket med Valdres-mønster, som var en bryllupsgave. Spisestolene er laget av Kjerstis bestefar Knut Haugen som var snekker, mens stuebordet er laget av hennes farfar John Wangensteen. Han har også laget boller og fat. Alle rommene har små eller store minner, også fra Arves familie som er fra Stangvik utenfor Surnadal.

– En del av det vi har i hytta er rose malt med Valdresroser, og er gaver vi har fått til bryllup og barnas dåp.

Stedsnavnet Høyset hintet om at her kan det være litt av en utsikt. Som familien også nyter fra de ulike fjelltoppene i det fine turterrenget.

– En tur til Grindane kan være å gå i vind hele veien opp, mens det er vindstille på toppen. Der har vi nytt matpakker med fantastisk utsikt til. Skitur kan by på masse snø, vind eller tåke. Når vi kommer hjem, og både vi og hunden er helt utslitt, da er det godt å fyre i peisen, sier Kjersti.

– Vi elsker roen, den klare luften og de flotte fjellene rundt. Drømmen har masse snø og stjerneklar himmel. Da dufter det i hytta av nellik, kanel, anis og klementiner i store mengder.

HYTTEFAKTA

HYTTETYPE: Eikås hytte, modifisert modell Skeikampen

BYGGEÅR: 2021

STØRRELSE: 149 m²

UTVENDIG KLEDNING: Beiset panel

TAK: Torv

ROMINDELING: Entre, kjøkken, stue, loftstue med soveplasser, toalett, to bad, fire soverom.

FASILITETER: Innlagt strøm og vann. WC.

INSTAGRAM: @fjellro_vaset

Mange muligheter: Skiterrenget på Vaset er variert. Her kan man gå både i snøfylt trolskog og oppe på snaufjellet. Skiløypene går like forbi hytta.

Gamlehytta: Den enkle setra i Vang som Kjersti vokste opp med, har også hennes barn fått oppleve. Nå er det kusiner av hennes far som tar vare på den.

Julaften 2023: Det var en opplevelse for alle å samle familien og gå rundt juletreet sammen.

Uteliv: Familien setter pris på å være ute sammen. Her er Patrick, Kjersti og Linnea.

Barndomshytta: Her er Kjersti som barn på besteforeldrenes hytte på Sleipestølen.

Snørike vintre: At det er mulig å gå på ski helt ut i mai, er en viktig årsak til at det ble hyttebygging på Vaset.

Magisk: Fra hytteområdet Høyset Panorama er det litt av en utsikt innover fjellheimen på Vaset. Vinduer fra H-vinduet, karmen i fargen RAL 7022. Vegg og tak er beiset i fargen Skigaard. Stuebordet er laget av Kjerstis farfar John Wangensteen. Lampe fra Artwood. Sofa fra Skeidar. Vinduer fra H-vinduet, karmen i fargen RAL 7022. Kelimputer fra bohemliv.no.

«Det fine med at det er en ny hytte, er at det er lett å kunne samle familie og venner til jul og langhelger.»

Velkommen til bords: Det er en glede for Kjersti å dekke på spisebordet som Arve fikk i 30-års gave. For henne er det å samle venner og familie til festlige lag et viktig poeng med å ha hytte. Lampene er fra Hadeland Glassverk. Gulv fra Edelholz. Pels fra A/B Mur AS. Kjøkken fra Strai. Stoler fra Skovby.

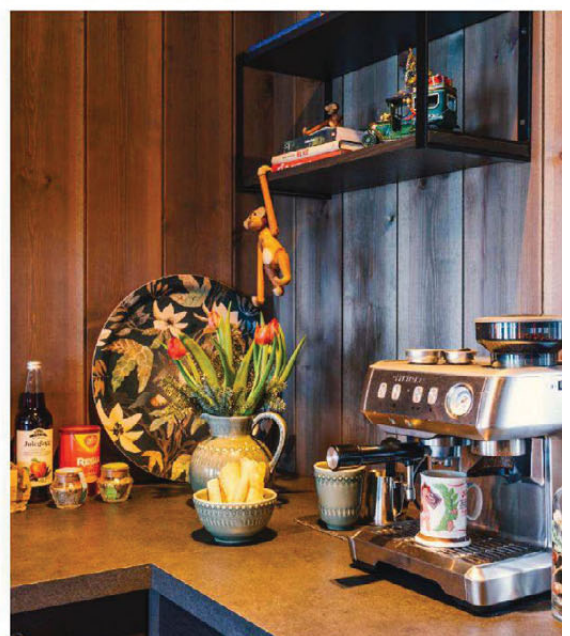

Julestemning: Juletreet og peisen er to stemningsskapere som forsterker hverandre. Gulv fra Edelholz. Peis fra A/B Mur AS.

Koselig julebord: Søltvøyet med Valdresmønster er en bryllupsgave som alltid tas frem til julemiddagen.

Delt skaperglede: Både Kjersti og datteren Linnea koser seg med håndarbeid på hytta.

Til morgenkaffen: En god kaffemaskin er en viktig del av hyttekjøkkenet.

Avslappende: I stuen er det sitteplasser som det er godt å slappe av i etter skiturer. Stuebordet er laget av Kjerstis farfar John Wangensteen. Vegg og tak er beiset i fargen Skigaard. Kelimputer fra bohemliv.no. Sofa fra Skeidar. Vinduer fra H-vinduet, karmer i fargen RAL 7022.

Underveis: Hytta ble akkurat ferdig tidsnok til at julen i 2021 kunne feires der.

Skaperglede: Enda ett av Kjerstis mange prosjekter som utspiller seg på kjøkkenøya.

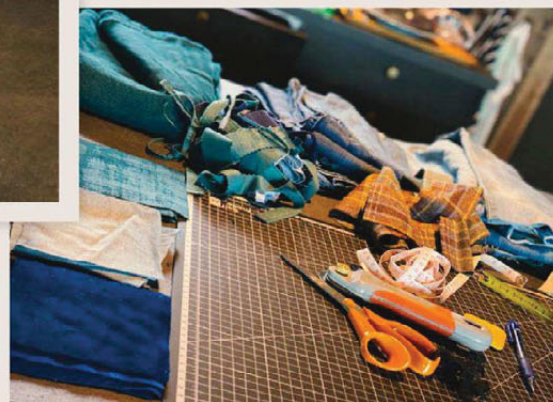
Syglede: Kjersti er glad i å sy. Her lager hun blant annet liftgardiner.

Syglede: Kjøkkenøya blir flittig brukt til mer enn matlaging. Disse dongeribuksene er nå underveis til å bli et lappeteppe.

Julebakst: Å lage mat på det nye hyttekjøkkenet, er noe Kjersti storkoser seg med.

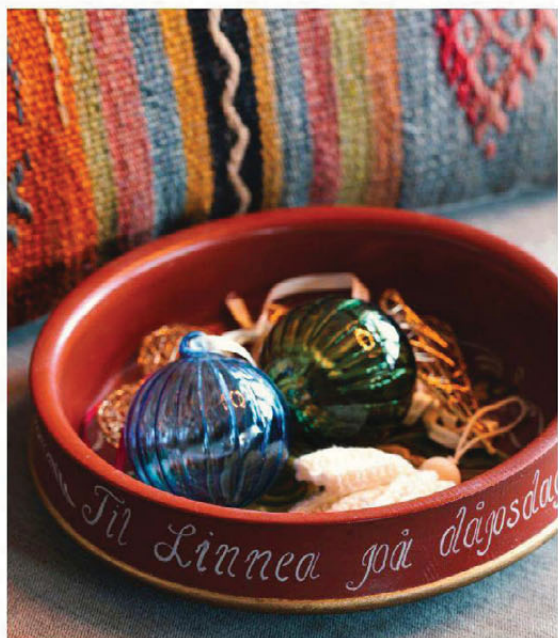
«Vi er så fornøyd med kjøkkenet. Den store øya er god å bruke, jeg har alltid noen prosjekter på gang på den.»

Godt matsted: Kjøkkenet er innredet slik at det er enkelt å lage julemat til mange. Vegg og tak er beiset i fargen Skigaard. Kjøkken fra Strai.

Fine arvemøbler: Gulvuret fikk Arve til konfirmasjonen av bestefaren. Åkleet er en bryllupspresang laget av Arves svigerinne fra Kvanne utenfor Surnadal.

Gode minner: Tallerkenhyllen er laget av Arves bestefar. Det lyseblå serviset fra Figgjo er arv etter Kjerstis farmor og farfar. Strykejernet er fra Arves fars familie.

Blandet julepynt: Treet pyntes med både gammel og ny julepynt. Kulene er nye, de er fra Hadeland Glassverk. Kelimpute fra bohemliv.no.

«Drømmejulen har masse snø og stjerneklar himmel. Da dufter det i hytta av nellik, kanel, anis og klementiner i store mengder.»

Tilpasset design:

Sengegavlen og sengen er laget av Kvande & Nordvik. Stoff fra Gudbrandsdalens Uldvarefabrik.

Laget for mange:

Entreen er romslig, utformet med tanke på at mange kommer inn med ski og utstyr samtidig. I andre etasje er det innredet et hyttekontor som gjør at hytta kan brukes litt oftere.

Knitrende kos uten røyk og os

*Det er få ting som lager
så god stemning på hytta
som et sprakende peisbål.
Men blir rommet fullt av
røyk, faller stemningen
fort til et bunnivå.*

TEKST, FOTO OG ILLUSTRASJONER:
ØIVIND LIE-JACOBSEN

God stemning: Knitringen fra et peisbål er definisjonen på hyttekos.

Når det er trøbbel med peisen, er dårlig trekk diagnosen som dukker opp i de fleste hytteeieres hode. Det stemmer ofte, men dårlig trekk er bare symptomet. Årsakene er ofte ganske sammensatt.

– Ildsteder og skorsteiner leveres ikke ferdig med god trekk, forklarer teknisk sjef John Martin Gjerde hos Schiedel.

– Trekk er et resultat av fysiske lover, og da er selve peisen bare en del av alt som skal fungere. Først og fremst må du se skorstein, ildsted og ven-

tilasjon under ett. Skorsteinen er selve motoren i fyringsanlegget.

Derne er nok tilgang på luft en viktig faktor. I tillegg kan dårlig vedlikehold, topografiske forhold eller feil bruk skape problemer. Trekk er enkelt forklart varm luft som stiger inne i skorsteinen, og dette genererer et undertrykk i ildstedet. Jo høyere temperatur på røyken, desto bedre oppdrift.

RIKTIG DIMENSJONERT

Peisen må være riktig dimensjonert til skorsteinen. Til en lukket peis følger det med en manual som vi-

Glass som soter

- ▶ Fyrer du under laveste oppgitte effekt, oppstår det sot på glasset.
- ▶ Har peisen flere store glassflater, tappes brennkammeret for varme, siden glass isolerer dårlig. Da må du fyre hardere for at det skal bli ren forbrenning.
- ▶ Fuktig ved gir garantert sot på glasset
- ▶ Bruk rikelig med opptenningsved for å komme opp i riktig temperatur.
- ▶ Unngå å legge endestykkene på veden mot glasset. Det er de som utgir mest gass.
- ▶ Når ilden blusser opp, reduser lufttilførselen, men pass på at flammene er lyse i toppen.
- ▶ Brenn aldri uten lufttilførsel.

Omgivelser: Forhøyninger i terrenget, trær eller andre bygg kan lage turbulens som får luften til å slå ned i peisen.

ser hva som kreves av pipa; den skal ha riktig høyde, og stor nok dimensjon på det innvendige røret. Feil forhold her kan gi både for mye og for lite trekk.

Til en gruepeis følger det sjelden med en manual. Disse er gjerne laget med utgangspunkt i murens erfaringer. Enkelt sagt er det åpningen på peisen som må stå i forhold til høyde og dimensjon på skorsteinen. Stor åpning og lav skorstein betyr ofte dårlig trekk. Det kan også være andre årsaker til at den fungerer dårlig. Et stort volum i peiskappen kan gjøre at den varme røyken slår inn i rommet i stedet for å finne veien opp i pipa.

LUFTSTRØMMEN

Nok luft inn i peisen er et annet kritisk punkt. Hytta må ha ventilasjon med nok kapasitet. En gjennomsnittlig åpen peis trenger gjerne mellom 350 og 450 kubikkmeter luft i timen ved normal trekk i skorsteinen. Det får den ikke hvis hytta er helt tett. I en kald peis er luftstrømmen som går fra peisen og opp i skorsteinen veldig svak. Den øker når fyringen er i gang, men det er lite som skal til for å ødelegge balansen. Særlig mekanisk ventilasjon som kjøkkenvifter går alltid av med seieren i kampen om luften. Det kan gi dårlig trekk, og i verste fall få røyken til å snu i skorsteinen.

VEDLIKEHOLD

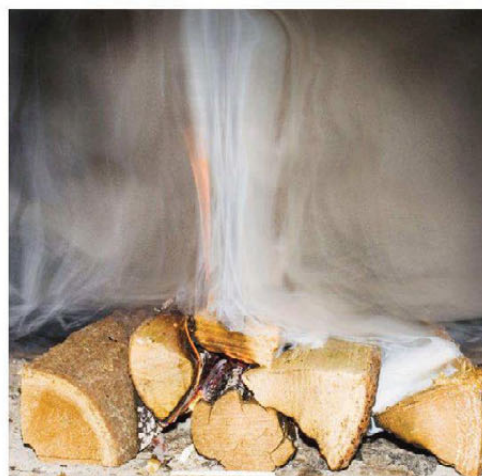
Lekkasje i peis, røykinnføring eller skorstein vil konkurrere med luftstrømmen som egentlig skal

Kresne: Moderne, rentbrennende peiser er ganske kresne både når det gjelder trekk og vedkvalitet. I peiser med store glassflater kan det oppstå soting på glasset.

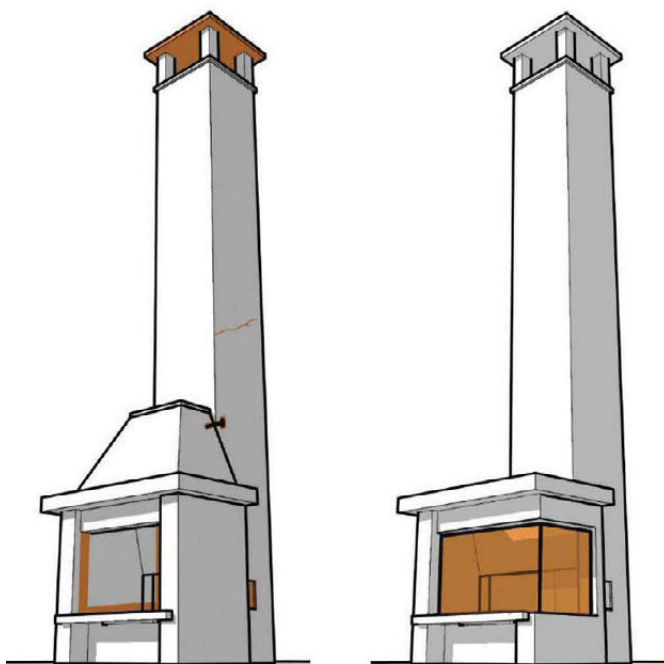
Spjeld: Gamle peiser kan ha slark i mekanismen på spjeldet. Da er det vanskelig å få det til å stå helt åpent

Problemer: Mye røyk og lite ild er symptomet på at noe er galt. Årsakene kan være mange. Feil forhold mellom skorstein og peis, dårlig vedlikehold, fuktig ved, feil fyringsmetode eller manglende tilluft.

gå igjennom bålet i peisen. En dårlig feid skorstein struper luftstrømmen og lager dårligere trekk. Det samme gjelder et spjeld som bare står halvåpent. En ny, rentbrennende peis krever høyere varme i brennkammeret for å fungere som den skal. Det betyr at du må være nøye med at den får tørr ved, og at opptenningen gjøres riktig.

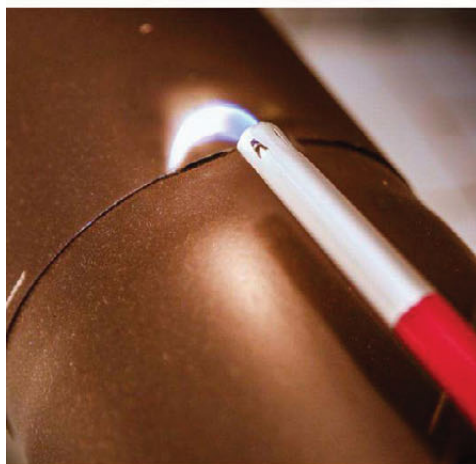
Terrenget rundt hytta kan også skape problemer når du fyrer i peisen. Forhøyninger, trær eller andre bygninger kan gjøre at luften slår ned over hyttetaket, noe som skaper problemer for luftstrømmen som skal opp og ut av skorsteinen.

Størrelsesforhold: Åpningen må stå i forhold til kapasiteten på skorsteinen. Stor lysåpning og lav skorstein er en dårlig kombinasjon.

Tett: Sjekk at platene inne i brennkammeret er hele.

«Er det lenge siden skorsteinen er blitt feid, kan det være lurt å gjøre det.»

Lekkasje: Sjekk om det lekker. Sug es flammen inn i sprekken, er det luftlekkasje.

Riktig peisinnsats

Har du en gammel, trekkfull hytte, er det om å gjøre å få så mye varme som mulig. I en moderne, godt isolert hytte, derimot, må du ta hensyn til effekten når du skal velge peisinnsats. Er effekten 7 kW, vil det varme opp et areal på 150 m² i en moderne hytte. Har peisen høy effekt og du bare bedriver småfyring, vil det skape mye soving.

Dette gjør du

- ▶ Har du en lukket peis, sjekk manualen for å se om det er misforhold mellom peis og skorstein. På en normal enetasjes hytte blir skorsteinen fort for lav for gruepeis, den bør være 4,5 meters høyde. Da kan du bygge skorsteinen høyere eller minske lysåpningen. Velger du det siste, kan det være lurt å heve bunnen i peisen eller gjøre den smalere.
- ▶ Brenner peisen bedre om du åpner et vindu, er det et tegn på at tilgangen av forbrenningsluft er for dårlig. Nyere peiser har ofte en egen luftekanal som henter uteluft rett inn i ildstedet. Det hindrer at den varme inneluften forsvinner opp i skorsteinen, og sørger for nok luft til bålet. Dette er krevende å ettermontere på eksisterende peiser. Alternativet er å lage en ny luftekanal i veggen. Plasseres nede ved gulvet, så nær peisen som mulig. Pass på å ta hensyn til snøforhold og annet som kan skape problemer på utsiden.
- ▶ Sjekk pipehatten. Ligger hellen på toppen for lavt, blir det trangt for røyken, pluss at den må bøye av 90 grader. Da kan hellen mures høyere, eller erstattes med en mer effektiv pipehatt.
- ▶ Til ettersyn av gruepeis, bruk lommelykt, og gjerne et inspeksjonsspeil. Sjekk at spjeldet fungerer. Det skal ikke stå helt åpent. Se opp igjennom skorsteinen. Det skal lyse i enden, og det skal ikke være store ansamlinger av bek. Fuglereder eller vepsebol, må fjernes. Det kan også være lurt å feie skorsteinen om det er lenge siden sist.
- ▶ På en lukket peis, bruk en lighter og jakt på lekkasjer. Når det er full fyr i peisen, sjekker du røykrør og innføringen i skorsteinen. Er det utvendige sprekker i skorsteinen, hold flammen inntil. Blir den sugd inn, er det en lekkasje. Sjekk også pakninger rundt døren og isoleringsplatene på innsiden. De knekker fort av vedkubber som kommer borti. Nye plater kjøper du der du kjøpte peisen.
- ▶ Fuktigheten i veden bør være under 20 %. Er den ned mot 15 %, kan du helt sikkert ikke skyld på veden. Tenn på fra toppen. Luftstrømmen opp i skorsteinen er som tidligere nevnt helt minimal før du fyrer opp. Dette blir som kaldstart av en motor. Peis og skorstein trenger all hjelp den kan få for få i gang luftstrømmen opp pipa. Tenner du på fra bunnen, kjøles luften på vei igjennom bålet. Tenner du opp på toppen, går varmen rett opp og varmer opp skorsteinen. Bruk tennbriketter og godt med opptenningsved.
- ▶ Fungerer peisen dårlig under gitte vindretninger, kan det skyldes høye trær, bygninger eller høyder i terrenget rundt hytta. Trær på egen tomt kan du felle. Utover det er det lite annet å gjøre enn å bygge skorsteinen høyere, eller gjøre som beskrevet i neste avsnitt.
- ▶ Noen ganger er alt gjort riktig, likevel fungerer ikke peisen. Da er røykgassvifte på toppen av skorsteinen en løsning, forutsatt at hytta har strøm. En slik vifte bruker lite strøm og er grei å vedlikeholde. På noen av disse kan du også gjøre mye av monteringen selv.

Hyttedrømmen starter
på Hellerudsletta!

Norsk Hyttesenter
HELLERUDSLETTA

Har du et **hytteprodukt** som
trenger eksponering?

Vi har ledig plass i

Inspirasjonsbygget!

Ta kontakt på olaf.olstad@x2o.no

Nordens største permanente hytteutstilling!

Åpningstider:

Torsdag: 12–20. Fredag: 10–16. Lørdag: 10–16.

Kragerudvn, 2020 Skjetten • norskhyttesenter.no • Facebook: @NorskHyttesenter

Scann for kart!

Den fine hvite tida

Når snøen laver ned, så kan lasten til slutt bli i tyngste laget for taket ditt. Da er det ikke så mye annet å gjøre enn å få måket bort snøen. Men du må passe på å gjøre det på korrekt måte, hvis ikke kan det gå riktig ille.

TEKST: STIAN VALDERHAUG
FOTO: IF OG WENCHE TRAASDAHL

Tung snø: Mange hytter får store snømengder på taket gjennom vinteren, og for noen av dem blir børen for tung å bære.

Når du måker taket, bør det gjøres slik at takflatene hele tiden har mest mulig jevn belastning.

– Å måke ferdig én takflate før du går over mønet og måker neste flate, gir skjevbelastninger og er mer kritisk enn en større og jevnere fordelt belastning, sier seniorforsker Trond Bøhlerengen ved forskningsinstituttet Sintef.

– La det gjerne være igjen et lag med snø på takflaten, da unngår du å skade taktekkingen, råder han.

HUSK Å SIKRE DEG SELV

Hvert år kolliderer flere tak i Norge helt eller delvis på grunn av for store snømengder. Å måke taket før det er for sent, er viktig – men du må ikke sette livet til i prosessen!

– Der det er langt å falle ned, bør man sikre seg med tau til pipe eller annet fastmontert utstyr på taket. Ut over dette er det snakk om å bruke sunt bondevett og ikke trå for nær takkanten. Man må også være ekstra forsiktig der det eventuelt er takvinduer, sier Bøhlerengen.

Også kommunikasjonssjef Sigmund Clementz i If understreker at det er viktig å tenke på sikkerheten. – Ha alltid noen på bakken som kan følge med på deg og eventuelt varsle om noe skulle skje. Dersom du ikke vil måke taket selv, finnes det vaktmestertjenester som kan gjøre dette for deg mot betaling, er hans råd.

For mange av oss kan dette bli litt for teknisk, men da har seniorforsker Bøhlerengen i Sintef følgende råd: Følg med på eventuelle endringer i huset når det er mye snø på taket. Når dører og vinduer går tregt, eller du kan se nedbøyninger eller andre endringer i huset, kan det være et varsel om for høy belastning.

Med mye snø på taket kan du også høre knirk og smell i konstruksjonen. Det er neppe forbundet med fare, men er tegn på store belastninger på taket.

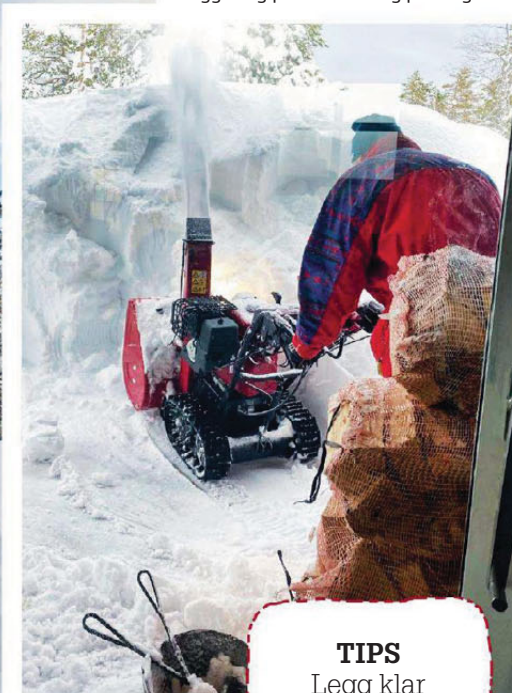
IKKE GLEM Å MÅKE HER

– Det er noen andre steder det er viktig å fjerne snø også: Har du terrasse eller et enkelt tak over terrassen din, bør du fjerne snø her – selv ved moderate mengder snø. Disse konstruksjonene er ikke beregnet på å tåle like mye snø som hustaket

Garasje og uthus: Tak på garasjer og overbygde terrasser må kanskje ryddes selv ved moderate snømengder, da takkonstruksjonen kan være spinklere enn på selve hytta.

Fres unna: Når det føyer, kan snøen legges seg på terrasser og plattinger.

TIPS

Legg klar ramper rundt plattinger på høsten, så er det lett å forflytte freseren rundt hytta.

Tenk på sikkerheten:

Ha alltid noen på bakken som kan følge med på deg og varsle noen om uhellet skulle være ute, råder Sigmund Clementz i If.

Måk jevnt: Ikke måk en hel flate før du beveger deg over mønet og tar neste flate. Det er mer usikkert og kan gi ujevn belastning på taket, sier seniorforsker Trond Bøhlerengen, Sintef.

ditt. Tak på sportsbod, garasje eller uthus er også steder du bør måke. Ganske spinkle konstruksjoner. Har du drivhus i glass, sier det seg selv at det ikke tåler stort av snø, sier Sigmund Clementz i If.

Han påpeker dessuten at taket ikke er det eneste stedet hvor snøen kan gjøre skade. Det er jo ikke alltid at snøen daler stille ned og legger seg forsiktig på taket. Er det mye vind, blir det snøføyke, og det betyr at snø kan ha blåst inn gjennom alle mulige åpninger i boligen, slik som luftluker og ventiler.

VANNSKADER NÅR MILDVÆRET KOMMER

– På kaldloftet kan det føyke inn snø, og varmen fra rommene under kan få denne til å smelte etter hvert. Da kan det bli vannskader. Blir det en mildværsdag, kommer snøen til å bråsmelte. Da er uværsdagene glemt, og folk opplever nærmest mystiske drypp fra taket innendørs, sier Clementz.

Han oppfordrer alle som har opplevd snøvær med mye vind til å ta en sjekk på loftet, se inni lufteluker og undersøke andre steder hvor snøen kan ha trengt inn i boligen.

HVOR MYE SNØ TÅLER TAKET?

Hvor mye taket tåler, er avhengig av hvor solid det er bygget. Sintef har i samarbeid med Direktoratet for byggkvalitet utarbeidet retningslinjer for når du bør vurdere å måke. Ut fra når huset ditt er bygd, kan man gi noen tommelfingerregler:

1949–1969: Kritisk snølast for lette takkonstruksjoner er 150 kg/m^2 (tilsv. ca. 0,5 meter tørr, gammel snø (ca. $300 \text{ kg/kubikkmeter}$), eller 0,4 meter våt snø (ca. $300 \text{ kg/kubikkmeter}$). Tunge tak tåler noe mer.

1970–1979: Kritisk snølast er rundt 150 kg/m^2 .

ETTER 1979: Man kan anta at kritisk snølast på tak tilsvarende de snølastene på mark som er angitt i NS 3479 (Norsk Standard) for hver kommune, dvs. vanligvis $150\text{--}350 \text{ kg/m}^2$. (0,5–1,2 m gammel snø eller 0,4–0,9 m våt snø).

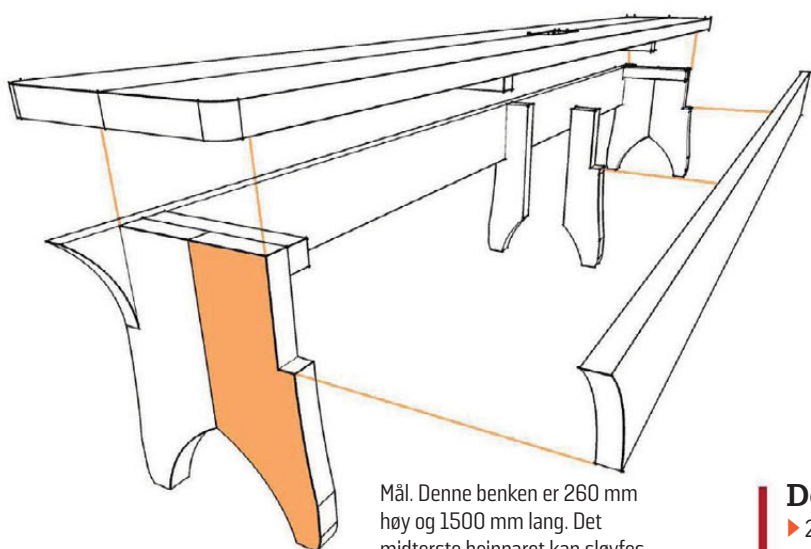
Dette finner du også i Byggforskserien 471.041 Snølast på tak. Dimensjonerende laster.

Samlingssted: Benken kan enkelt flyttes på, og egner seg godt som sitteplass for flere.

Dra krakken bortåt glaset

Med denne benken er det plass til flere små og store nisser rundt peisen eller ute på terrassen.

TEKST, FOTO OG ILLUSTRASJONER: ØIVIND LIE

Mål. Denne benken er 260 mm høy og 1500 mm lang. Det midterste beinparet kan sløyfes om du lager den kortere.

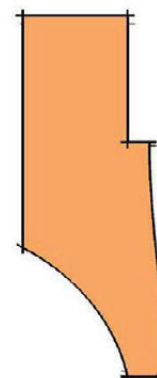
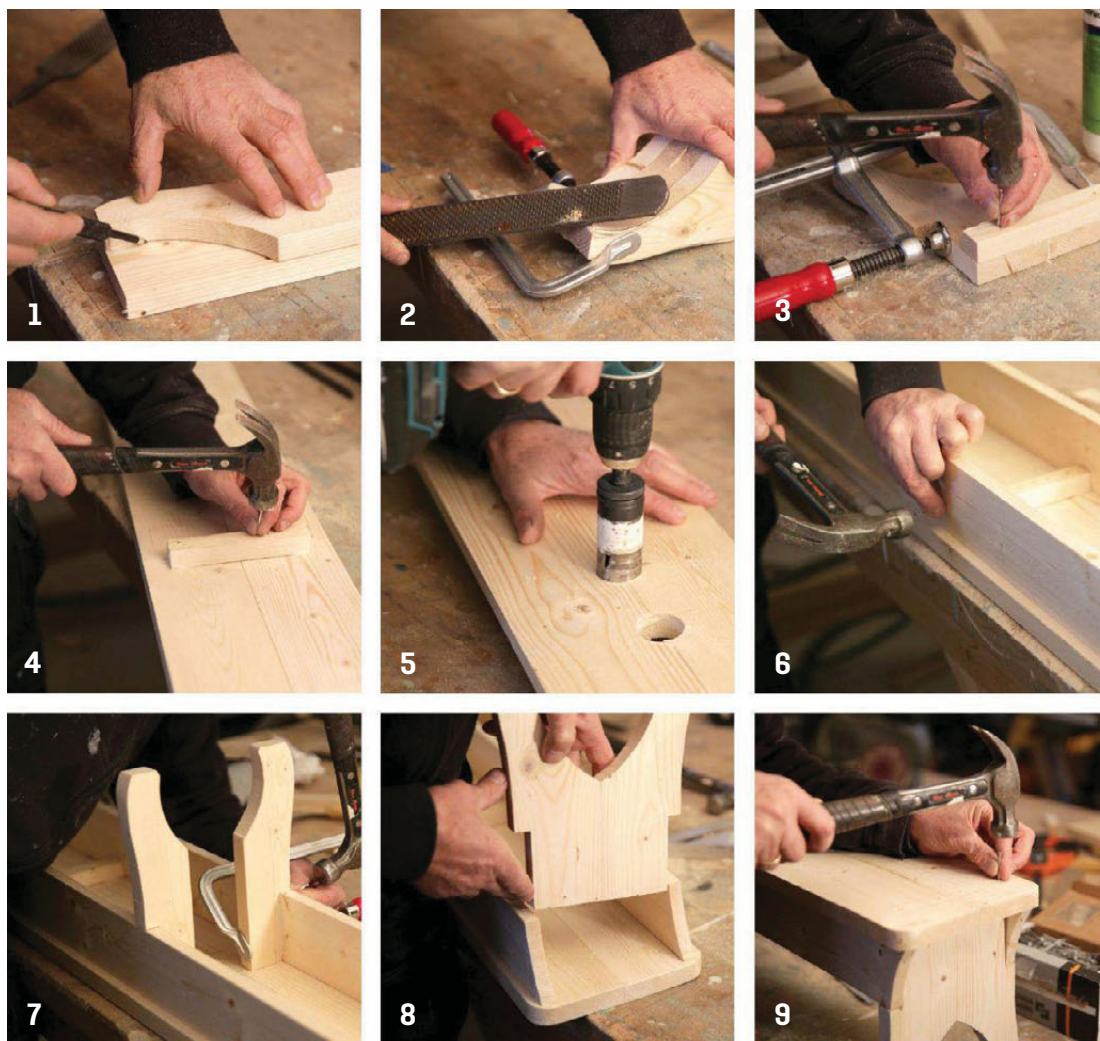
Dette er ganske enkelt en krakk som er blitt strukket i lengderetningen. Den kan lages uten avanserte verktøy eller materialer. Høyden og lengden kan du velge selv, alt etter hva den skal brukes til.

Mal eller beis i farger du liker, eller la treverket være ubehandlet. Lett vekt og bærehåndtaket midt på sitteflaten gjør benken lett å flytte på. Når den ikke er i bruk, kan den lagres på høykant.

Slik du ser den her, egner den seg til avslapning rundt peisen eller i solveggen.

Dette trenger du

- ▶ 22 x 98 til seteplaten og beina.
- ▶ 16 x 98 til sidene. Sages til en bredde på 80 mm
- ▶ Her er det brukt kledningsbord i gran. Det gir lav vekt og god styrke. Ulempen er at du må slippe over den sagde siden. Vil du ha en mer strøken finish, kan du bytte til glattkant (21 x 95 og 15 x 74).
- ▶ Små dykkspiker og mellomstore firkantspiker til å lime og spikre alle sammenføyningene.
- ▶ 35 mm hullsag, stikksag og gjerne en kapp- og gjærsag

Beina: Når du lager beina, bruker du bordets fulle bredde. Bredden på toppen er 70 mm, høyden er 240 mm.

1. Mal. Skjær først ut først ett bein med stikksag. Puss og gjør det helt ferdig. Bruk det som mal når du lager resten.
2. Lik form. Sag ut resten av beina. Klem dem sammen med tvinger, pass på at de flukter i de rette partiene. Slip og gjør dem helt ferdig.
3. Beinpar. Lim sammen slik at du får to par. Kapp til en list på toppen, lim og stift listen fast.
4. Seteplaten. Lim sammen bordene til setet. Klem sammen med tvinger og fest to lister 500 mm fra endene. Listene låser bordene til hverandre.
5. Håndtak. Bor to 35 mm hull med 80 mm senteravstand. Sag mellom med stikksag.
6. Sidevanger. Monter sidevangene. Her er det viktig at det blir en sterk limflate opp mot seteplaten.
7. Ekstrabein. Beina på midten lages sammen med de andre, men sages smalere slik at det blir en åpning under håndtaket.
8. Monter beina. Disse monteres 35 mm inn fra endene. Enden på sidevangene sages i en slak kurve slik at det blir en jevn overgang til beina.
9. Spiker. Synlige spikerhoder gir det rette preget på en slik benk. Bruk mellomstore firkantspiker, gjerne kombinert med forboring for å unngå oppsprekking.

Ved spisebordet
Skal benken brukes ved spisebordet, bør du øke høyden til over 400 mm. Da bør du også øke bredden ca. 100 mm. Det betyr at du bytter 22 x 98 med 22 x 148. Samme bord til sidevangene, men disse kan brukes i full bredde.

Rødt og trehvitt: Her er bare deler av benken malt, mens resten er holdt i trehvitt. Om du sliper de trehvite flatene etter at du har malt, blir det skarpe, fine kanter. Bærehåndtaket gjør benken lett å flytte på.

Lyst og lunt året rundt

Hytta ligger idyllisk til, omkranset av trolsk skog og et lite tjern. Et hvitt kjøkken føltes helt feil da det nye lune tilbygget sto ferdig. Valget falt på å male de nye kjøkkenfrontene i fargen Ginseng fra Jotun LADY.

TEKST: ANN HELEN LUND OG SOLVEIG GRØVLE / MINT AGENCY FOTO: MINT AGENCY

Nybygget på den gamle hytta ligger idyllisk til ved et tjern og tar den vakre utsikten inn gjennom store vindusflater. Når familien skulle velge materialer, ønsket de å la naturen spille førstefiolin.

GULT SOM GÅR MOT BEIGE

Valget falt på Ikeas kjøkkenløsning når de skulle sette inn et nytt kjøkken. Familien hadde allerede erfaring med å male Ikeakjøkkenet hjemme med LADY Supreme Finish, og var ikke i tvil om at dette også var løsningen de ønsket seg på hytta.

– Å være på hytta forbinder vi med å være en plass der det er lunt, trivelig, varmt og godt. Jeg har alltid vært glad i nyanser av gult, og ville finne en rolig, varm og tidløs farge til kjøkkenet, som sto godt til den hvitvoksede furupanelen på vegger og tak. Jeg tok med meg flere fargeprøver og hang dem opp på veggen for å se fargene i ulikt lys, før valget falt på Jotun 10245 Ginseng, forteller hytteeieren.

MAL FRONTENE SELV

Du trenger ikke spesialbestille eller sette bort kjøkkenfrontene til sprøyting for å få et eksklusivt resultat. Alt du trenger er en liten rulle. Trikset er å rulle på i tynne lag, og ikke falle for fristelsen med å smøre på for tykt. Puss med fint sandpapir mellom strøkene hvis du får ujevnheter.

Paret malte to strøk etter grunning, og lot frontene ligge på bukker innendørs mens de tørket.

– Malingen er lett å tørke av, og holder seg godt. Med malte flater ser kjøkkenet spesialbestilt ut og mange ganger så dyrt som det i virkeligheten er.

FARGEKSPERTEN FORKLARER

– Beige toner mot lyst treverk gir en deilig monokrom følelse og et lyst, lett og luftig kjøkken. Andre detaljer i interiøret og utsikten får da hovedfokus, forklarer Line Bergan – fargerådgiver i Jotun.

– Jotun 10245 Ginseng blir beskrevet som en dempet gultone, men sammen med hvitpigmentert furu som er varm i undertonen, virker den lys og går mot beige. Sammen med hvitt ville den oppleves mer som gul, sier Line Bergan.

– Å tørre å gå for noe annet enn grått og hvitt gir denne hytta karakter. Fargen gir også mer til interiøret, den evner mer enn hvitt og grått, å gi varme til interiøret.

Jotun 10245 Ginseng gir en varm atmosfære og passer like godt på sommerhytter ved sjøen som på fjellhytter i den kjølige blåtimen.

Perfekt resultat: Hytteeier valgte LADY Supreme Finish i glansgrad silkematt 15 når de nye kjøkkenfrontene skulle males.

Enkel påføring: Her ser du kjøkkenfrontene under behandling. Det er kjekt å bruke en liten rulle til dette arbeidet. Det anbefales også å etterstryke med fordriverpensel. Det er ikke behov for å gå til innkjøp av malesprøyte.

ANNONSESAMARBEID MED JOTUN

Drømmekjøkken: Den duse fargepaletten gir lunhet og ro. Bordet er kjøpt på Finn.no, jærstolene fulgte med hytta. Skinn fra Ikea.

Nymalt!

Vær varsom ved montering og bruk av nymalte skapdører, det tar et par uker før malingen tåler hard belastning.

Nybygd lykke: Familien fant panelet på Finn.no. Å male kjøkkenet var et annet grep som har holdt kostnadene nede. Taklampen er fra Ikea.

Vær tålmodig!

Det er svært viktig å følge tørketidene som anvist for de ulike produktene. På glatte/slette underlag vil det bli best resultat ved bruk av en fin rulle.

Det anbefales å etterstryke med en fordriverpensel før malingen tørker.

DU TRENGER

- ▶ Jotun spesialvask før maling
- ▶ Fint sandpapir (150-180 korning)
- ▶ Fuktig fille
- ▶ Liten rulle til glatte underlag
- ▶ Fordriverpensel
- ▶ Jotun Heftrunning Universal
- ▶ LADY Supreme Finish i ønsket glansgrad
- ▶ Maskeringstape

SLIK GJØR DU DET

1. Vask overflatene med JOTUN Spesialvask før maling.
2. Puss over alle flater med fint sandpapir (150-180 korning).
3. Fjern støv med en fuktig fille.
4. Bruk maskeringstape langs kantene på baksiden av skap og skuffer, slik at du får en rett og fin overgang mellom fargen på utsiden og innsiden på frontene.
5. Påfør et strøk med JOTUN Heftrunning Universal, husk alle ender/kanter, la det tørke
6. Påfør to strøk med LADY Supreme Finish i ønsket glans, husk alle ender/kanter, la det tørke, puss lett og fjern støv mellom strøkene.

«Jeg har alltid vært glad
i nyanser av gult, og ville
finne en rolig, varm og tidløs
farge til kjøkkenet.»

Harmoni: Kjøkkenet er malt i
fargen Jotun 10245 Ginseng, en
nyanse som er perfekt avstemt til
det hvitvoksede furupanelet.

Det flotte hyttekjøkkenet tilhører Sissel Bjerga.

Lyst og lunt: Kjøkkenet skal være en hyggelig og varm plass for familien og deres nye valp. Kransen på hyllen har Sissel laget selv. Lampen over kjøkkenbenken heter Standard fra Audo, tidl Menu.

Samspill: Den hvite steinmønstrede benkeplaten heter Säljan og er fra Ikea. Blandebatteri fra Adora Design, mens vasken er fra Decosteel.se.

Egenartet: Valget av kjøkkenleverandør falt på Ikea. Noen strøk maling oppgraderte kjøkkenet fra standard til egenartet. Kvaliteten er god, og det samme er prisen.

Nær naturen: Hytta ligger ved et tjern på Kverve, en liten biltur fra Arendal. Det var plassen familien ønsket seg, og hybygget er plassert slik at man får inn naturen gjennom store vinduer.

Scan QR-koden for
mer info om LADY
Supreme Finish

Skatter i ull: De vevde løperne henger ute på snora. Ikke etter vask, men til lufting. Ull er selvrensende. Til kvelden skal de tas inn, og med dem duften av vinterlandskap.

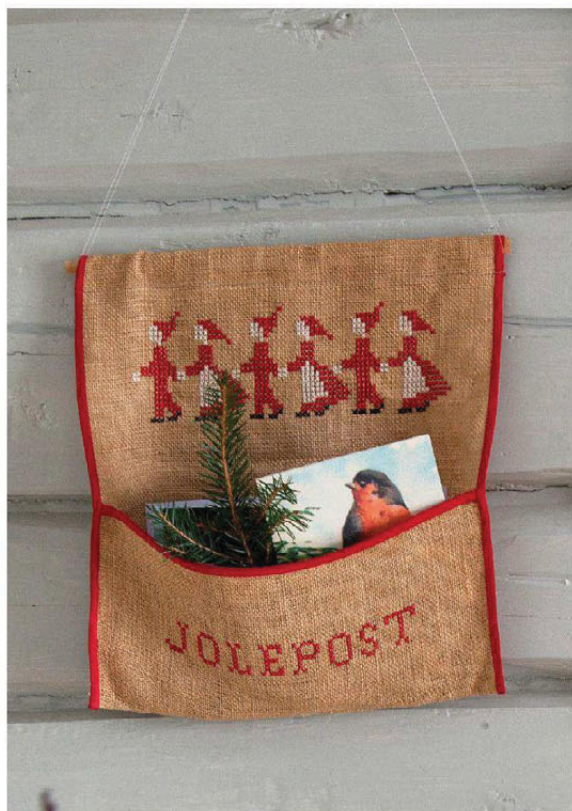

Sjarmen i en gammel duk

*Så mye å glede seg til: Snøen som daler på utsiden av vinduene.
Duften av skog i stua. Småkakene som knaser så godt i munnen.
Og så er det alle skattene i form av julens tekstiler.*

TEKST OG FOTO: LIV SANDVIK JAKOBSEN

Julepost på vegg: Den vesle posen av strie til julepost fikk jeg en gang i gave fra en god venn. Den er et sjarmerende innslag i hytta, med røde små nisser og «julepost» på nynorsk.

Det er tid for å hente frem julepynten og gjøre det litt ekstra lunt og koselig. Kanskje har du noen gamle skatter hjemme eller på hytta som kan få komme frem i lyset igjen.

Hos meg har jeg en bunke med tekstiler som blir større og større for hvert år, må jeg innrømme, for juleduker og broderte veggbilder med juletema får jeg ikke nok av. Ikke artige korsstings-broderte poser til å ha julepost i heller. Eller den vesle klokkestrengen med ei bjelle i messing, som jeg kan henge på en spiker ved kjøkkendøra.

Når jeg finner slikt, gjør hjertet et hopp. Jeg liker de gamle og unike tingene. De som noen har sittet med i hendene og arbeidet med for å glede seg selv og andre. Ofte i fantastisk kvalitet, er de også. Flotte håndbroderte juleduker er virkelig som skatter å regne. De kan kjøpes for penger, men først må de bli funnet – på bruktmarkeder eller i gjenbruksbutikker. Eller kanskje du har vært heldig å arve?

Her har slikt sin faste plass. Når duken jeg arvet etter min farmor legges på spisebordet, da er det virkelig jul. Jeg begynner å pynte forholdsvis tidlig i desember, men denne duken sparer jeg. Det skal være fred og ro når den finner sin plass blant oss. Det skal være julaften og tilhørende fine romjuls dager hvor vi koser oss litt ekstra.

Gjentar du dette hvert år, og er heldig, så setter det seg som tradisjoner for hele familien. Da vil alltid de gamle, broderte juletekstilene være bløte godbiter som setter den rette stemningen. År etter år. Så får det heller være om det snør eller ikke ... Det kan vi ikke gjøre noe med likevel.

Nostalgi: Fint skal det være nå i jula, med duk på bordet og godsaker i skåla. De gamle juleheftene er forresten ikke bare dekorative, her finner vi også historier som får oss til å smile.

Tradisjonstekstiler: På benken ligger en av mange vevde løpere i ull som jeg har samlet på meg gjennom årene. De egner seg i interiøret hele året, også i julen. Sammen med tradisjonell julepynt som halmbukker og lysestaker i tre, passer de ekstra godt inn.

Snøkrystaller: Små og myke detaljer understreker det lune og varme også på bordet. Snøkrystaller heklet i tykt ullgarn sørger for at det ikke blir kaffeflekker på den fine duken.

Favoritt i lin: Å la seg friste til å kjøpe nye kjøkkenhåndklær er litt som å spare på servietter og glansbilder. Man kan liksom ikke få for mange, og de er så utrolig fine sammen. Her er tekstiler i lin en favoritt, og da i grønt og rødt nå i julen.

Loppisfunn: Man kan være heldig å finne mange fine håndbroderte duker i bruktbutikker og på loppiser, hvis man orker å lete i «tekstilavdelingen» blant gardiner, klær og gamle laken.

JULEBRODERI: Over juletreet henger et brodert veggilde som har inspirert meg til å leke med tanken om å lage noe lignende selv. Det kan da ikke være så vanskelig? Et stoff til bakgrunn, noen nedtegninger og nål og tråd?

Piknik i snøen: Med rykende varm toddy i koppen. En enkel rødretete duk i klassisk firkantet størrelse fikk bli med ut. Bomullsduken er enkel å vaske og er i hyppig bruk.

Vakkert i en kurv: De man ikke bruker kan godt ligge fremme i en kurv et sted man har plass. De er så vakre sammen.

«Jeg liker de gamle og unike tingene. De som noen har sittet med i hendene og arbeidet med for å glede seg selv og andre.»

Frisk vinterluft: Selv på soverommet skal det syns at det er jul. Sengetøy og puter med røde detaljer henger ute på gjerdet til lufting før det skal res opp i en gjesteseng.

Quooker®

Kranen som kan alt

100 °C kokende vann og avkjølt vann med og uten kullsyre fra samme kran

100 °C
kokende

Varmt

Kaldt

Avkjølt

Kullsyre

Klokere hverdag
Effektiv matlaging
og rengjøring

Miljøvennlig løsning
Energieffektiv og
unngåelse av vannsløsing

Til alle kjøkken
En Quooker passer inn
i alle kjøkken

Fra 16.490 kr.
Kran og kokende vannbeholder
samlet fra 16.490 kr.

VELKOMMEN TIL BORDS

Disse gode rettene passer perfekt på en julebuffé, men er også fine hver for seg til middag eller lunsj på hytta i julen.

VED: LENA SÖDERSTRÖM FOTO: EVA HILDÉN

Kjøttboller med allehånde

4 porsjoner

1 løk
1–2 ss matolje
400 g karbonadedeig av okse
200 g karbonadedeig av kalv
1½ ts salt
½ ts malt allehånde
2 mellomstore kokte poteter
4 ss fløte
smør og olje til steking
1 ss rosmarinblader

TILBEHØR:

tyttebær med konjakk
kokte poteter

Skrell løk og finhakk. Surr løk i olje til den er blank, men ikke brun, i cirka 5 minutter. Avkjøl.

Bland karbonadedeig av okse og kalv, salt og allehånde. Riv kokte poteter. Bland inn løk, poteter og fløte i kjøttfarsen.

Form farsen til kjøttboller i ønsket størrelse. Skyll hendene i kaldt vann innimellom, så blir det enklere å forme kjøttbollene.

Varm smør og olje i en stekepanne. Stek kjøttbollene i flere omganger. Vend på dem i pannen, slik at de blir brune rundt hele kjøttbollen. Legg kjøttbollene og rosmarinbladene i en gryte, og stek dem uten lokk i 5–10 minutter, eller til de er gjennomstekte.

Server med kokte poteter og tyttebær. Kjøttbollene kan gjerne lages hjemme i forveien og fryses før du tar dem med på hytta.

TYTTEBÆR MED KONJAKK

5 dl frosne tyttebær
1½ dl sukker
1 ss konjakk

Legg frosne tyttebær og sukker i en skål. Bruk en tresleiv og vend tyttebærene forsiktig til sukkeret er oppløst og bærene har begynt å avgi saft. Smak til med konjakk.

Fryse kjøttboller

Kjøttbollene kan fryses etter steking. La dem avkjøles helt før de legges i fryseposer eller -bokser. De kan varmes opp igjen på middels varme i en stekepanne eller i ovnen ved 180° i ca. 15 minutter.

Ristede rotfrukter med rosenkål

4 porsjoner

750 g gulrøtter
300 g pastinakk
3 ss olivenolje
flaksalt og nykvernet sort pepper
rapsolje til steking
500 g rosenkål
4 ss hakkede valnøtter
1 sitron

Forvarm ovnen til 225°. Skrell gulrøtter og pastinakk, og kutt dem i grove terninger. Bland rotfrukter, olje, salt og pepper på et stekebrett kledd med bakepapir. Stek dem midt

i ovnen i 20–25 minutter, til de er nesten møre.

Legg til side de 4 ytterste bladene på rosenkålen. Kutt hodene i to. Stek dem i varm olje i 5 minutter, tilsett bladene og stek i ytterligere 3 minutter.

Bland rosenkål og valnøtter med rotfruktene og sett stekebrettet tilbake i ovnen i 5 minutter. Smak til med finrevet sitronskall, cirka 1 ss sitronsaft, salt og pepper.

Gravlaks med hovmesterkrem

4 porsjoner

1 kg laksefilet med skinn
4 ss salt
3 ss sukker
3 ss finhakket dill

HOVMESTERKREM:

2 dl crème fraîche
1 ss sennep
1 ts dijonsennep
1 ss rapsolje
1–2 ts salt
1 ss sukker
1–2 ts hvit pepper
1 ss eplesidereddik
3 ss finhakket dill

Legg laksen på et stykke bakepapir. Gni inn hele laksefileten med salt, og dryss sukker og dill på kjøttssiden. La laksen stå i romtemperatur med kjøttssiden opp i cirka 20 minutter.

Pakk laksen stramt inn i bakepapir, slik at du ender opp med en lukket pakke. Legg pakken i en stor plastpose på en tallerken, og sett den i kjøleskapet. Vend på laksepakken 2–3 ganger under tilberedningen. Hell av laken som skiller ut underveis, hvis ikke blir fisken for salt. Fisken er klar til å spises etter 2 dager.

Lag hovmesterkrem. Rør sammen crème fraîche, sennep

og olje. Smak til med salt, sukker, pepper og eddik. Bland inn finhakket dill.

Pakk laksen ut av pakken, og skrap av dillen.

Skjær laksen i tynne skiver. Server gjerne lakseskivene rullet som små roser på et fat rundt en skål med hovmesterkrem.

Julelaks med grønnkål

4 porsjoner

1 stort eller 2 mindre grønnkål-blader
1 ss olivenolje
flaksalt
4 laksefileter med skinn
smør til steking
2 ss soyasaus
4–5 ss sesamfrø, ristede

Forvarm ovnen til 175°. Skyll og tørk grønnkålen grundig. Fjern bladene fra den midterste stilken, og riv dem deretter i mindre biter. Legg kålen i en dyp tallerken. Hell olivenoljen over bladene, og gni den inn i kålen med hendene. Strø over litt flaksalt.

Krydre laksestykkene med salt, og stek dem i litt smør i en stekepanne, 1–2 minutter på hver side, til de er gyllenbrune. Legg laksen på et stekebrett kledd med bakepapir, og hell soyasaus over fisken. Legg kålen på stekebrettet ved siden av laksen, og stek midt i ovnen i 10–15 minutter, til laksen er gjennomstekt og kålen har fått fin farge.

Server laksen toppet med stekt grønnkål og ristede sesamfrø.

Tips

Lag gjerne en større porsjon med stekt grønnkål og server den ved siden av.

Soppstuing

4 porsjoner

400 g assortert sopp
3–4 sjalottløk
smør og olje til steking
salt og pepper
2 dl fløte
1 dl crème fraîche 38 %
krydderurter

Kutt soppen i biter. Skrell og finhakk løk. Varm litt smør og olje i en stekepanne, og stek løken i cirka 3 minutter. Ha i soppen, og stek i 10–15 minutter på mid-

dels varme, inntil all væsken er absorbert. Tilsett salt, pepper, fløte og crème fraîche, og la blandingen småkoke i 10–15 minutter. Smak til med salt og pepper.

Server i små former. Pynt med krydderurter.

Soppstuingen kan gjerne lages i forveien og varmes opp rett før servering.

Ostepai med sprø salat

Denne paien er like god kald som lun. Lag den gjerne et par dager i forveien, eller enda tidligere, og frys den ned. La den tine på benken, eller varm den litt i ovnen før servering.

BUNN:

5 dl hvetemel
200 g kaldt smør
1 kaldt egg
iskaldt vann

FYLL:

4 egg
2 ts salt

½ ts cayennepepper
4 dl kremfløte
100 g revet parmesan
350 g revet mozzarella

DRESSING:

4 ss rapsolje
3 ss sitronsaft
1 ss flytende honning
salt og pepper

TOPPING:

1 moden pære
75 g småbladet salat
½ dl grovhakkede hasselnøtter

Lag paibunnen først. Kutt smør i terninger og kjø i kjøkkenmaskin sammen med melet, til det er smuldret. Ha egget i et desilitermål, og fyll opp med iskaldt vann til det er 1 dl til sammen. Ha egg og vann i smuldreblandingen, og kjø i kjøkkenmaskinen til deigen samler seg til en jevn kule.

Trykk ut deigen i en paiform på 24 cm i diameter, slik at deigen går litt over kanten på formen. Legg den så i fryseren i 20 minutter.

Forvarm ovnen til 225°. Forstek paibunnen midt i ovnen i 15 minutter.

Pisk egg, salt og pepper sammen i en bolle. Rør inn fløten i eggeblandingen i 2–3 omganger. Vend inn all osten.

Skrud ned ovnen til 200°. Ha fyllet i tertebunnen. Stek paien på nederste rille i stekeovnen i 40–60 minutter, til fyllet har satt seg og fått fin farge.

Avkjøl paien.

Lag dressing. Bland olje, sitronsaft og honning sammen i et glass. Smak til med salt og pepper.

Skjær pære i tynne skiver. Topp paien med salatblader, pæreskiver og hasselnøtter rett før servering. Server dressing ved siden av.

JULEKVELD I STUA

Dekk til julefeiring på hytta med klassisk, langtidsstekt ribbe, hjemmelaget rødkål og multekrem til dessert.

VED: NADIN ELIZABETH MARTINUZZI FOTO: NADIN ELIZABETH MARTINUZZI

Servert: Legg et par gode stykker med ribbe på tallerkenen sammen med rødkål, poteter og tyttebær. Stekte eplebåter og sviker smaker også godt til ribba.

Langtidsstekt ribbe med rødkål

6 porsjoner

3 kg tynnribbe
salt
pepper
1½ l vann

BRUN SAUS:

5 dl ribbesjy
1 ss hvetemel
1 ss soyasaus
1 ss worchestershiresaus
1 ss epleeddik

RØDKÅL:

800 g rødkål
½ dl eplesidereddik
½ dl lyst rårørsukker
1 ts maldonsalt
1½ dl kjøttkraft eller vann
2 dl ferskpresset appelsinsaft
1 stjerneanis

TIL SERVERING:

kokte poteter
frisk persille

Skyll ribba i kaldt vann og tørk den godt. Sørg for at svoren er godt snittet. Krydre ribba godt med salt og pepper, legg den med svorsiden ned i en langpanne og dekk til med plastfolie. Sett i kjøleskap i 2–3 døgn. Tørk av ribba og legg den i en ren ovnsform med ca. 5 cm klarer rundt kanten. Kok opp vann med 1 strøken ss salt og hell over svoren, det gjør at svoren spriker litt mer. Hvis fettsvoren ikke er snittet helt ned til kjøttet går du over med en skarp kniv. Snu ribba så den ligger med svorsiden ned.

Forvarm ovnen til 170° og stek ribba i 1 time. Skru ned

temperaturen til 90°. Snu ribba med svoren opp, legg en tallerken eller sølvfolie midt under ribba så det blir en forhøyning i midten, og stek i 4 timer. Skru opp temperaturen til 110° og stek videre i 1 time. Øk temperaturen til 150°, stek i 30 minutter. Skru opp temperaturen til 210° og stek i 15 minutter. Sett på grillfunksjon og grill i ca. 5 minutter. Følg med hele tiden. Nå skal svoren «poffe» og bli sprø. La kjøttet hvile i ca. 10 minutter før oppskjæring.

Lag saus ved å sile kraften fra ovnspannen over i en kjele. Hell av fett som danner seg på toppen. Dryss over mel og la det

synke ned. Visp så kraftig til godt blandet. Smak til med soyasaus, worchestershiresaus og eddik, kok opp og la koke i ca. 5 minutter til sausen tykner. Server ribbe med surkål, saus, kokte poteter og tyttebær. Helstekte epler eller eplebåter og sviker stekt i litt smør smaker også godt til ribba.

Lag rødkål. Kok opp epleside-
reddik, lyst rårørsukker, salt, vann, appelsinsaft og stjerneanis i en romslig kjele. Tilsett kålen, vend godt, legg på lokk, kok opp, skru ned varmen og la rødkålen småputre i ca. 30 minutter til kålen er mør, men fremdeles har litt tyggemotstand. Smak ev. til med mer salt.

Tips

Legg gjerne hvitløk, rosmarin, gulrot, persillerot og løk i panna sammen med ribba, det gjør kraften ekstra god.

RØDKÅL

Foretrekker du rødkålen helt myk koker du den litt lenger. Rødkål passer godt til svinestek, kalkun og på smørbrød også, lag gjerne dobbelt porsjon og oppbevar i kjøleskap.

Deilig multekrem

Server deilig multekrem med en liten vri i porsjongsglass.

4 porsjoner

650 g multer
3 ss sukker

MULTESIRUP:

1 dl multesaft (fra de avsilte multene)

1 dl eplejuice
1 dl sukker

TIL SERVERING:

3 dl kremfløte
4 brune pinner eller andre gode julekaker

Tin multene og sil fra saften.
Vend multer med sukker.
Kok opp multesaft, eplejuice

og sukker. La småkoke i ca. 10 minutter til væsken er redusert til tynn sirup. Avkjøl.

Pisk kremfløte til myk krem. Legg multer og krem lagvis i porsjongsglass, avslutt med multer og multesirup. Server multekrem med knasende brune pinner eller andre søte julekaker.

Tips

For en ekstra smakfull dessert, kan du tilsette litt vaniljeekstrakt i kremen før pisking.

Gi Hytteliv i julegave!

Kjenner du noen som ønsker seg ren hytteglede rett i postkassen? Gi et abonnement på Hytteliv i julegave til venner og familie.

5 utgaver kun **kr 199,-**
11 utgaver kun **kr 369,-**

Hold kamera
på mobilen over
QR-koden

Bestill abonnement i bladkiosken.no

BLADKIOSKEN

Hyttekos med tekstiler fra Grinakervev!

Vi produserer tradisjonsrike kvalitetsprodukter på Hadeland
- Norges eneste damaskveveri!

GRINAKE
VEV

[NORSK DREIEL OG DAMASK]

PRODUKTENE VÅRE
FINNER DU I NETTBUTIKKEN:

www.grinakervev.no

FOTO: GETTY IMAGES

									FORBUD	GJØRE I STAND	FIR- KANTENE	REDDE	HJEM- STED
	FINSK BY	ELTER SLANGE									ISJ ETSE		
								SÅ NATUR- FENOMEN					
	FLID								MÅLT PRYD- PLANTE				
								MERKE- NÅL OBS				SIGA- RETT	
	DRØV- TYGGER	ANLEGG ELVI EUROPA							SYNK NORSK BY				
	TRYKK- SAK UNION									GJEMME- STED FORENE			
GLASS- LYD		ALARM	BILTYPE	FJERTE	HJØRNE	AVSKAL- LING	BANNING BRUD- ULJE		PLAN GATENE				EKTE- FOLK
BRANN			SYKDOM							FARE IGJEN			
			FLY- PLASS FLOKK				RAPTUS SPILLE- HUS		OPPLØS- NING FUGL			EN FRA INDIA	
SPRØYT	PAPIR ELVI SPANIA						KLINTE EKTE- MAKER				NY- MOTENS BRÅHAST		
				PLASS	MOTE KJEKK								
BEVEGE	BRØD- SKIVE RÅTT					HUS- DYRENE TALL				ALDER- DOM IRRI- TERE			
		ELVE- PARTI	VIND- STILLE NARKE- STREKER		ÅND UTLØPET				TANGE		PLATE BARE		
GRUS HVILE- BENK				AVTRE- DENE DIKTERE					FINNES TITTEL		FUGLE- LÅT BAND		
	TIL VÆRS HVILEN			HINNEN BARTRE						FRYKT		MYNT	
BORT KORT			SMYGES BRENNER			LAGER OST	FISKENE ARNE						SKAP- NING
?										MESTER- SKAP LJÅ		FJERN- SYN KONGE	
FIRE- HJULING			DYR INSEKT		SYKDOM GRUPPE					SVERTE			
SALVEN	GRIPES RYGG			KYLE				SMILTE	FANTA- SILØS STREV				
				KJENT						ANNE- LEDES			
MERKER				KRYP			INDUS- TRISTED				FAGER		

KRYSSORD ØSTADIS GRØSMIL

Løsningssetningen sendes på sms med kodeord
HYTTEKRYSS <ditt svar, navn, adresse> til 2205 (pris kr 5).
Løsningssetningen må være hos oss senest 6. januar.
Løsningen og navnet på den heldige vinneren blir presentert i Hytteliv 2/25.
Riktig løsning på kryssordet i Hytteliv 9/24 var *Sånn kan man også holde myggen unna*.
Vinner av 10 Flax-lodd i Hytteliv 9/24 er: Kjell-Vidar Eriksen, Porsgrunn.

Vinner av 10 Flax-lodd i Hytteliv 7/24 er: Hanne Sæter, Hamar.
Vinner av 10 Flax-lodd i Hytteliv 8/24 er: Mona Andersen, Ingeberg.

PREMIE
Vinneren får
10 Flax-lodd som
en kan vinne inntil
1 000 000 kroner på.

HYTTEFAKTA

KOMMUNE: Vang

FYLKE: Innlandet

HYTTETYPE: Gamlestøge
og stabbur

BYGGEÅR: 1700–1800 tallet.
Bakst- og badstuhuset er
fra 2022

INSTAGRAM: @lalimgard

Tømmerstuer: Marta og Pål syns det er viktig å restaurere og bevare istedenfor å rive. Ved å ta vare på og sette i stand gamlestøga og stabburet tar de var på kulturarven vår.

Eventyrlig feiring

*Det er vakkert som et julekort!
Snøkleddde trær og gamlestøga som er
sjarmerende ekte, i tømmer og med mye
historie. I bakerovnen har Marta
første porsjon med pepperkaker klar,
og juleduftene brer seg i stua.*

TEKST OG FOTO: LISE MARI STANG-JACOBSEN

Selvhogd tre: Rett oppe i skogen bak huset er det mange, vakre juletrær. Nå skal det inn i stua, og i kveld skal hele familien pynte.

Tømmeridyll: Man får lyst til å ta en titt på innsiden når man står utenfor og titter inn i gamlestøga. Her er det tradisjonsrik og koselig julestemning.

Snøen daler i store filler rundt Lalim gård i dag. Hele skogen er dekket av et tykt teppe, og det er eventyrlig vakkert. Mørke, lune tømmervegger har frostrosor dekorert på seg, og snøkrystaller pynter kranser og fuglenek til fest. Vi vet ikke om det har blitt skrevet en julesang her noen gang, men alt er som tatt ut av julekveldsvisa. Titter man inn gjennom en av de gamle rutene i gamlestøga, ser man glitrende tente lys, julekaker og likør på bordet. Fra peisen knitrer og spraker det i tørr ved, og man får veldig lyst til å åpne den gamle døra.

GAMLESTØGA

Familien har brukt mye tid på restaureringen av gården. Til arbeidet med gamlestøga og stabburet fikk de støtte av Kulturminnefondet. Dette er noe de brenner for.

– Det er bærekraftig å ta vare på det som allerede er, og som er kulturarven vår. På Valdres Museum har de god fagkompetanse samt lokale, dyktige håndverkere som vi har benyttet oss av i prosessen.

Gamlestøga blir brukt mye i førjulstida. Den er jo julestemning i seg selv med rustikke vegger, enkel gammeldags pynt og gamle møbler. Marta og Pål tar seg gjerne et glass foran peisen der ute på en vanlig hverdag, men de inviterer også familie og venner til rakfisklag i førjulstida.

– Vi spiser alltid rakfisk der på lillejulaften etter at barna har gått til sengs, sier Marta. – Da har julefreden senket seg, og vi kjenner ekstra på slektsbåndene det huset symboliserer og hvor heldige vi er som får bo slik vi gjør.

SLEKTSGÅRD

– Langs veggen her måtte farmor sove da hun var på besøk på gården for første gang. Da skulle hun treffe farfar sine foreldre og var nok veldig spent!, forteller Marta Bjørnøy Lalim. – Det var nok ikke så veldig koselig å sove her ute alene, men hun ble ikke skremt vekk.

Fortsatt forteller farmoren denne historien til familien, og Marta syns det er fint å høre om hvordan livet var på gården før i tida. Da sov resten av familien i hovedhuset som sto der tidligere. Huset Marta og familien bor i, er et nyere hus som ble bygd senere.

– Det har vært en drøm å få oppdra egne barn på gården, og jeg føler en sterk tilknytning til plassen.

Marta og mannen Pål arbeidet og bodde i Oslo da de tok et stort valg i livet. De ønsket seg bort fra storbyen til et roligere liv på bygda. Flyttelasset tok de med seg til Vang i Valdres og Lalim gård, som er slektsgården til Marta. – Som barn dro vi alltid hit for å hente juletrær i desember, forteller hun.

Marta har tre søsken og alle hadde de hvert sitt tre på rommet sitt. Faren hennes hadde en gammel folkevognbuss med tre seter foran og tre bak. I den ble det akkurat plass til han selv, Marta og de tre søsknene og seks juletrær. De måtte jo ha et i stua og et ute også.

– Det er gode minner å ta med seg.

JULETRADISJONER

Paret har ikke angret en dag på valget de tok. Et liv i Oslo med mye støy og mennesker kan ikke sammenlignes med det rolige gårdslivet på bygda. De er fortsatt en aktiv familie, men lever mer i pakt med naturen og har mer tid til hverandre.

I hele desember er det mye som skjer på gårdene i Valdres, og de deltar på julemarkeder og førjulsarrangement. Det skaper samhold og juleglede. Det er også mye god lokalmat rundt dem, og de må alltid ha et måltid med pinnekjøtt fra Tyinlam, som er en lokalprodusent i Vang – og rakfisk fra Valdres. Juletreet – det hogger de i egen skog.

Kornband på tunet: Fuglenek må man ha så småfuglene finner mat. Tidlig i desember pynter hele familien tunet til jul.

Velkommen til gards: Marta har hentet ved og skal fyre opp i gamlestøga før gjestene kommer på kaffe og kaker. Døra er malt i julens farger.

Sjarmerende adventstjerne: Det er lunt og godt inne på gamlestøga, men vinterhvitt og julestemning utenfor. Her bruker Marta bare gammel, nostalgisk julepynt.

– Å rusle ut med kjelken, ei lita øks og noe varmt på termosen, det er en koselig tradisjon. – Riste av snøen når vi kommer hjem, pynte treet sammen med ivrige barn og julemusikk som spilles i bakgrunnen, sier Marta og smiler.

Familien starter så smått med forberedelser allerede om sommeren, da multene på Slettefjell plukkes inn med tanke på julemiddagen.

– Vi pynter både ute og inne tidlig i måneden. Det er korte og kalde dager, og da hjelper det med lys og julestemning.

Hele familien er med på å pynte opp med fuglenek, lykter og adventspynt. Julemusikk spiller de fra midten av november. Pepperkaker bakes sammen med barna, og de kjøper inn lokalprodusert sjokolade fra Sjøkoladenoter.

– Vi syns det er viktig å bruke de lokale aktørene.

På selveste julaften går de alltid i gudstjeneste i Høre Stavkyrkje, og de blir stående igjen ute for å høre når kirkeklokkene ringer julen inn over Høre. Når de kommer hjem, spiser de gravet laks, rundstykker og drikker kakao med krem. På ettermiddagen hører de på Sølvguttene synger julen inn, før de spiser pinnekjøtt og multekrem. Gavene åpnes, en etter en, mens alle ser på.

Vel bevart: Gamlestøga og stabburet ligger vegg i vegg. Det fine stabburet har eierne også fått støtte av Kulturminnefondet til å restaurere. Det bruker de til oppbevaring av ved, blant annet.

Lun stemning: Marta og Pål tenner ofte opp i peisen her og nyter en stille stund når barna har lagt seg. Det var i dette rommet Marta sin farmor overnattet alene da hun var på besøk første gang.

«Jeg føler en
sterk tilknytning
til plassen.»

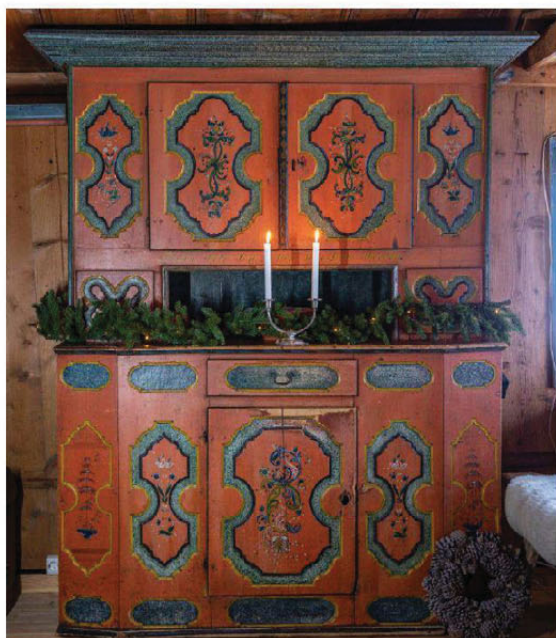
Gløggkos: Fyr i peisen, gløgg i koppen og lunt og godt i godstolen. Det føles som en liten hyttetur å sette seg her ute istedenfor i stua inne.

Perfekt julestue: gamlestøa brukes mye i førjulstida, og de har fast tradisjon med å be inn familie og venner til rakfisklag.

Kunstferdig: Den gamle døra er et kunstverk i seg selv, med utskjæringer og vakker maling. Paret er glad for at de fikk god hjelp av lokale håndverkere og støtte fra Kulturminnefondet til å ta vare på huset.

Klart for julegjester: Et englespill med tilhørende lys. Brente mandler og lokal konfekt. Samt kransekake og fruktkake fra den lokale bakeren. Det er dekket til juleselskap i gamlestøga.

Rosemalt: Det flotte skapet er nok like gammelt som gamlestøga, og er bygd til huset. Marta har alt dette så kjært, da det alltid har vært i familien.

Selskapelig: Et gammelt englespill med tilhørende lys. Brente mandler og lokal konfekt. Samt kransekake og fruktkake fra den lokale bakeren. Det er dekket til juleselskap i gamlestøga.

«Det er bærekraftig å ta vare på det som allerede er, og som er kulturarven vår.»

Pepperkakeverksted:

Bakstehuset til Marta er fra 2022, men de har bygd det med tanke på at det skal passe inn på tunet. I dag er det pepperkaker som skal stekes i den vedfyrte ovnen.

Originale møbler:
bakstehuset har også Marte innredet med gamle møbler fra gården. I samme bygg har de også badstuehus.

Møbler går i arv: Det gamle skatollet er fra Fetsund, og er arv fra farfaren til Pål. Han har også tatt med seg gamle skatter fra hans familie hit til Valdres.

Ta en kvil: I et hjørne av gamlestøga står det ei skuvseng. Her kan man ta seg en middagslur, det kan man trenge iblant. Bildet på veggen har tanta til Marte malt spesielt med tanke på gamlestøga, fargene og materialene der. Hun heter Mona Lalim, og arbeider full tid som kunstner.

Bål og kakao: Kulda stopper ikke Marta og familien. I dag er det kakaos ute ved utepeisen. De prøver å senke skuldrene og være mye sammen i adventstida.

Aggregat

Sikker strøm. Hele året.

BELMONT
POWER

Sparelys.no®

Hovedkontor i USA og Europa som hovedmarked

Belmont har levert kvalitets-generatorer i over 20 år. Det meste av produksjonen av deler og komponenter foregår hos Belmont, slik at det er full kontroll på kvalitet på de enkelte komponentene. Med hovedkontor i USA og Europa som hovedmarked, står kvalitet og innovasjon i fokus.

Sparelys x Belmont

Vi fører et bredt utvalg av aggregater fra Belmont. Slik at vi har et aggregat som passer dine behov, enten du er ute etter et bærbart aggregat som er lett å ta med, eller et større stasjonært aggregat.

Avansert teknologi

Aggregatene benytter inverter teknologi. Motoren og den elektriske utgangen er dermed frakoblet og går via en inverter. Her blir strømmen omgjort til likestrøm før den blir konvertert i en ren sinus inverter til 230 Volt vekselstrøm. Ujevnheter i sinuskurve, spenning og frekvens blir dermed fjernet.

Reléfjernstyring, og mer!

De større aggregatene er utstyrt med relé-fjernstyring, slik at de kan settes opp til å starte automatisk ved signal fra f.eks. Rele på en Victron Multiplus eller annen kombi lader-inverter.

Høy effekt, lavt forbruk

Med øko modus reduseres lydnivået fra aggregatet og det brukes mindre brensel. Dette er bra både for miljøet og lommeboken. Øko modusen er mulig takket være inverter teknologien, der motoren kan gå med ulikt turtall og likevel levere rett spenning og frekvens.

post@sparelys.no

sparelys.no

904 11 590

Sparelys.no®

Realiser peisdømmen

Ferdige pakkeløsninger

KEDDY

Komplett peispakke med tilbehør tilpasset åpen peis/grue

Peisinnnsatsen fra Keddy kan enkelt settes inn i åpen peis.

Innsatsen er meget monteringsvennlig, og er konstruert med en fremre og en bakre del, som deles ved montering. Keddy er mer varmeeffektiv og dermed gunstigere - åpne peiser har en effektivitet på mellom 5-10% mens Keddys innsatser har 83%!

Vi tilbyr også rørpakke til oppgradering av piper til pen peis og ildsted med toppmontering.

Før
etter

Alt du
trenger!

Ferdige pakkeløsninger fra Romotop®

Vi har forenklet realiseringen av ditt peisprosjekt, og laget ferdige pakker med alt du trenger for å få et flott ildsted i din hytte.

Pakkene består av alt fra peisinnsatser til mørtel. Pakkene tar bort kompleksiteten ved et slikt prosjekt og gir deg full oversikt over kostnadene frem til forblendingsklar peiskasse. Du står fritt til å pusse, male eller forblende med alle typer stein og skifer/fliser.

Peiser | Piper | Ovner | Matovn | Utevarme | s-varme.no

Følg oss i
sosiale medier
[f](https://www.facebook.com/s-varme) [i](https://www.instagram.com/s-varme) [S-varme](https://www.youtube.com/s-varme)

EKSPERTENE *hjelper deg*

BYGG ■ VEDLIKEHOLD ■ INTERIØR ■ ARKITEKTUR ■ JUS

HARALD RAMM

Vi svarer på enkle juridiske spørsmål.
E-post: jus_hytteliv@egmont.com

Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte spørsmål.

2 Den nye naboen nekter oss å parkere på eiendommen

Vi kjøpte en hytte i 2021 med parkering på naboeiendommen. Ved befaringen i forkant la selger frem en gammel avtale med eier av nabotomta, hvor det fremgår at vi har rett til å parkere på eiendommen og gå over en liten bro frem til hytta vår. Selger opplyste at parkering og adkomst har skjedd siden hytta ble oppført i 1947. Nå er eiendommen solgt og ny eier nekter oss å bruke plassen og broen fordi rettighetene ikke er tinglyst. Har Hytteliv noe råd?

K.H.

H Kjøper av en eiendom som er benyttet til adkomst og parkering kan hevde at avtale om slike rettigheter ikke er bindende dersom rettighetene ikke er tinglyst. En viktig betingelse er at vedkommende ikke kjente til rettighetene. Det vil si at han var i god tro. For å unngå og komme i en slik situasjon må rettighetshaver tinglyse avtalen slik at de aktuelle rettighetene blir registrert i grunnboka og kjent for omverden. Jeg nevner for ordens skyld at bruken av slike rettigheter ofte vil være fremtredende og synlige i terrenget slik at kjøper av eiendommen ville observert disse ved befaring før kontrakten ble inngått. Det skal derfor som regel mye til for at kjøper er i god tro slik at han kan se bort fra dine rettigheter.

2 Grunneier vil overta festetomten

Festekontrakten vår er inngått i 1963 og løper slik: «Festetida er 60 år». Grunneier har bestemt seg for utvikle området til en større grend med 40 hytter og har blant annet sendt inn en reguleringsplan som kommunen skal behandle. I planen er tomtene regulert til mellom 1,2 og 1,4 mål. Tomta vår er på ca. 3 mål og vil i henhold til planforslaget kunne bebygges med to hytter. Grunneier vil overta tomten og viser til kontrakten hvor det fremgår at festetiden gikk ut 2023 og til tomtefesteloven § 7 som sier at: «For festeavtaler inngått før 1976 gjeld det som er fastsett i avtala om festetid.» Vi har protestert og mener at vi har rett til å fortsette festeforholdet. Hva er rett?

N.H.P.

H Grunneier har for så vidt rett i at bestemmelsen i tomtefesteloven § 7 sier at for avtaler inngått før 1976 gjelder det som er avtalt. Det vil si at festekontrakten iht. ordlyden i den aktuelle bestemmelsen løp ut i 2023. Men fortvil ikke, her kommer tomtefesteloven deg til unnsetning. Det heter nemlig i § 33: «Når festetida er ute for festetomt til bustadhus eller fritidshus, lauper festet vidare på same vilkår som før, likevel slik at bortfesteren kan krevje regulering etter § 15 fjerde ledd.» Det vil si

at du kan kreve forlengelse av festeavtalen iht. loven når festetiden er ute, selv om avtalen ikke gir deg en slik rett. Grunneier kan imidlertid kreve oppregulering av festeavgiften iht. § 15 fjerde ledd: «Ved lenging av feste etter § 33 kan bortfestaren krevje at den årlege festeavgifta blir regulert ein gong slik at ho svarer til 2 prosent av tomteverdet med frådrag for verdauke som festaren har tilført tomta med eigne tiltak eller tilskott til tiltak som er gjort av andre.» Det er råtomtverdien som skal legges til grunn dvs. tomta uten investeringer som veg, vann, avløp m.m.

Kan vi miste retten til å bruke stien til hytta?

Vi har tinglyst rett til parkering for inntil 2 biler og rett til brygge hos bortfester. For å komme fra bilene til brygga har vi i alle år benyttet en sti som går langs gårdsplassen på baksiden av huset til grunneier. Dette har fungert fint i alle år uten noen kommentarer eller innvendinger fra eierne. Nå har gården skiftet eier og de nye eierne har oppført et tilbygg mot stien slik at denne ligger nærmere huset enn før. De nye eierne krever at vi må legge om adkomsten fordi ferdseilen er til sjenanse. Den nye adkomsten fører til at avstanden fra parkeringsplassen til brygga øker fra 300 m. til nesten en kilometer. Må vi finne oss i dette?

Hilsen indignert

 Avtalen regulerer parkering og brygge uten at den i klartekst også gir rett til å gå fra bilen til brygga. En slik rett vil være avgjørende for at dere kan benytte de rettighetene som er tinglyst og rett til ferdsel må innfortolkes som en del av avtalen. Vi har dermed å gjøre med en rett for dere til å følge traséen til/fra brygga som må aksepteres av grunneier. Jeg viser likevel til servitutloven § 6: «Er det mykje om å gjera for ein part, og vinninga på hans side vert monaleg større enn tapet på hi, kan han få omskiping, jamvel om den nye skipnaden ikkje vert like så god for motparten som den tidlegare.» Spørsmålet blir om ferdseilen er «.....mykje om å gjeraog vinninga vert

monaleg større....» Dette blir en konkret vurdering hvor fordelene for grunneier og ulempen for dere må veies opp mot hverandre. I dette tilfellet har grunneier vært klar over ferdseilen langs gårdsplassen. Likevel velger han å legge tilbygget mot stien. Jeg vil derfor hevde at han har akseptert ulempen som ferdseilen medfører og at han ikke i ettertid kan kreve omlegging.

Har vi krav på dagmulkt når tilbygget er forsinket?

Vi inngikk i april 2021 kontrakt med et firma om å sette opp et tilbygg til hytta. Det står i avtalen at prosjektet skulle ferdigstilles ultimo 2021. Arbeidene sto stille i lange perioder, og vi fikk ikke kontakt med de ansvarlige, til tross for løpende purringer. Tilbygget ble omsider ferdigstilt i sommer og vi kunne endelig overta. Til tross for forsinkelsen mener utbygger at vi ikke har krav på dagmulkt. Vi mener at dette ikke riktigg og har vist til bustadoppføringsloven § 18.

R.L og M.G.

 Det fremgår av bustadoppføringsloven § 18: «Dersom overtaking ikkje kan skje til den tida forbrukaren har rett til å krevje etter §§ 10 og 11, kan forbrukaren krevje dagmulkt for kvar dag forseinkinga varer.» Det er imidlertid viktig å være klar over bestemmelsen i § 1: «Lova gjeld avtalar mellom entreprenør og ein forbrukar om oppføring (min understreking) av ny eigarbustad.» Bustadoppføringsloven gjelder således i tilfelle det er snakk om oppføring av en «hel» bolig. I din sak gjelder det oppføring av et tilbygg og som ikke er å anse som en bolig. Slike prosjekter reguleres av lov om håndverkertjenester som gjelder for: «.....avtaler eller oppdrag om bestemte tjenester (reparasjoner, vedlikehold, installasjoner, ombygging m.m)». Denne loven har (dessverre) ikke tilsvarende bestemmelser om dagmulkt. Det er derfor veldig viktig at avtalen mellom partene i slike tilfeller inneholder bestemmelser om dette.

TRENGER DU JURIDISK HJELP?

Som leser av Hytteliv får du gratis svar på enkle juridiske spørsmål ved å kontakte våre juridiske eksperter på tlf. **22 42 42 42** tirsdager mellom kl. 9 og 11.

Gratistjenesten omfatter ikke skriftlige tilbakemeldinger.

Som leser av Hytteliv kan du også få én times juridisk konsultasjon hos en av advokatene for rabattert pris kr 1250, inkludert moms.

Trenger din sak ytterligere oppfølging, gjelder ordinært honorar.

Kontakt oss på e-post: hytteliv@ladv.no eller tlf. 22 42 42 42

Send spørsmål, tegninger og bilder til e-post: arkitekt hjelp_hytteliv@egmont.com
Gratis for abonnenter! Kun saker som omtales i bladet blir besvart.

Fjellhytte i rekke: Den romslige hytta over to plan skal innredes med gode løsninger for storfamilien.

CHRISTINA KNOFF

Plass til familien i toetasjes hytte

? Hei. Vi har akkurat tatt over ei hytte i et slikt rekkehuskompleks, eller hva vi skal si, på Strynefjell. Denne er på to etasjer og virker nesten mer som et hus enn ei hytte, men for oss som er en storfamilie, så er det perfekt. Det er fire soverom og to små bad. Problemet vårt er at her aner vi ikke i hvilken ende vi skal begynne å innrede. Vi ønsker ikke å endre noe i planløsningen, når det egentlig er ideelt slik det er, men vi trenger svært hjelp til møblering og innredning på ei så stor hytte. Vi ønsker et hovedsoverom, et rom til vårt voksne barn og et rom til barnebarna som de kan dele på. Det siste soverommet ønsker vi å bruke som kontor, da vi håper å få mange timer med hjemmekontor her. Håper dette er noe dere kan hjelpe med.

A. Johnsen.

! Her er det innredet for storfamilien. Mye garderobeplass i vindfanget. Et romslig kjøkken og et stort spisebord for hele familien. På kontoret er det satt inn diverse oppbevaring og en pult med utsikt ut for å skape et trivelig arbeidsmiljø. Hovedsoverommet har en stor seng og mye garderobeskap. Siden det kommer mye besøk av storfamilien, har hovedsoverommet også fått sin egen TV, slik at man kan rømme litt bort fra alle når man trenger det.

Oppe er det to soverom med soveplass til fem og mye oppbevaring for både klær og leker. Stuen er lun og koselig med både en sofakrok og en liten lounge med en god lenestol ved bokhyllen.

Christina Knoff-Morken

FØR

Perspektiv 1 – Før innredning. Her ser man hvordan rommene er uten noe som helst av møbler og innredning. Det er store luftige rom, men de trenger kjærlighet.

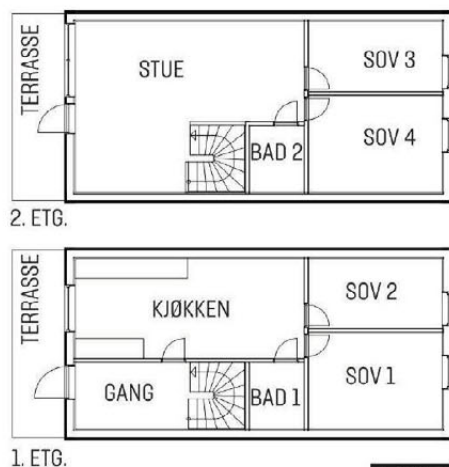
CHRISTINA KNOFF-MORKEN
svarer på arkitektfaglige spørsmål.

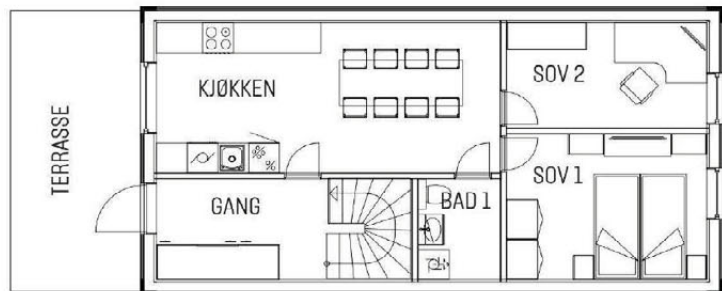
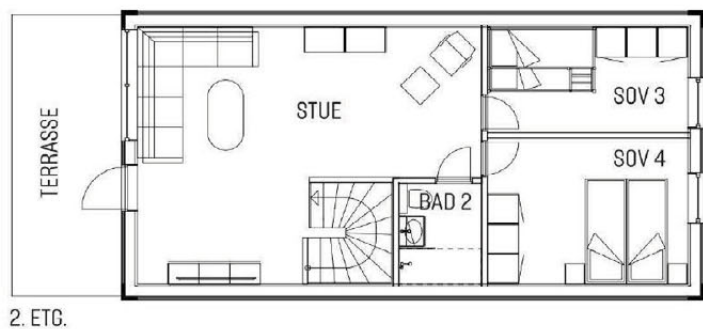
FØR

Perspektiv 2 – Før innredning. På dette perspektivet så ser vi soverommene i forkant. Soverom på hytta brukes kanskje ikke så mye, men de er viktige for en helhet på hytta og for å skape en god natts søvn.

«Problemet vårt er at her aner vi ikke i hvilken ende vi skal begynne å innrede.»

FØR

1. ETG.

ETTER

NY INNNREDNING

Plassen er utnyttet optimalt i alle rom:

- ▶ I kontoret er det satt inn pult og oppbevaring for arbeidsro.
- ▶ Hovedsoverom har god plass til dobbeltseng og garderobeplass.
- ▶ Bad i underetasje med vaskemaskin, vask og toalett.
- ▶ Gang med god plass til garderobeskap.
- ▶ Spisestuen rommer et stort spisebord og alt av hvitevarer med mye benkeplass.
- ▶ Stuen har nok plass til en sofakrok med tv-benk og en liten lounge til en godstol og bokhyller.
- ▶ Bad i overetasjen har toalett, vask og en stor dusj.
- ▶ Gjestesoverom 1 med familiekøye, og oppbevaring til klær og leker.
- ▶ Gjestesoverom 2 med dobbeltseng og oppbevaring av klær, samt nattbord.

ETTER

Perspektiv 1 - Etter innredning. Ved å fylle rommene med møbler som passer inn og utfyller rommene så skaper man personlighet og flere praktiske soner. Her er det kommet inn kjøkkenbenk og spisestue på kjøkkendelen. På stuedelen ser man en god sofakrok, med tv-benk og en liten lounge med bokhyller og en god lenestol.

ETTER

Perspektiv 2 - Etter innredning. Ved å sette inn gode senger, med mye plass til at folk kan overnatte, og rikelig med skapplass så skaper man soverom som inviterer folk inn og gjør at de vil komme tilbake helg etter helg. Det er også laget et romslig kontor med stor pult og en bokhylle til diverse.

Send spørsmål merket «interiør» til hytteliv@egmont.com

Peis ble erstattet av peisovn:

Tidligere sto det en diger peis der det i dag er en nett og fin peisovn – med synlig flammebilde på tre sider. Fire sterke karer måtte til for å bære ut det store monstret av en peis. Den nye løsningen etterlater mer plass, som gir rom for et fint vedstativ og andre hyggelige detaljer. Den gamle pipen av tegl har fått stå. Den er full av sjarm.

SJEKK PIPEN

Når du går til anskaffelse av en peisovn, eller -innsats, bør du sjekke grundig om pipen og peismuren du har er av god kvalitet og uten sprekker. Mange branner starter nettopp i pipen. Tenk på hva du ønsker av peisen/ovnen din: Vil du se flammer fra flere sider? I så fall bør du kanskje ha en dreibar peisovn eller en med glass på tre sider. Har du god plass rundt der peisen skal stå – og det er høyt under taket, kan du kanskje utforme peisen til det smykket den fortjener å være: med fine materialer, og kanskje litt høyde på den.

Varme med stil

En peis eller peisovn er ikke bare en god varmekilde – den gir også utrolig mye kos. Før var peisene gjerne store og åpne, som et ordentlig møbel i rommet. De ble brukt som hovedvarmekilde og i tidligere tider var de også sentrale i matlagingen. Nå velger de fleste lukkede løsninger i form av peisovner som tar mye mindre plass, eller man setter inn peisinnsatser i allerede eksisterende peiser. Den nye generasjonen innsatser og peisovner er rentbrennende og dermed skånsomme mot miljøet.

Siv Brenne

SIV BRENNE
svarer på spørsmål om
innredning av hytta.

«Skal du ha peis i nærheten av spiseplassen kan det være lurt å plassere selve ildstedet litt høyt slik at det er synlig fra resten av rommet.»

PEIS MED SITTEBENK

Illustrasjonen viser en peis-innsats som er bygget inn i en stor løsning med sittebenk og vedoppbevaring. Til sammen utgjør dette et stort møbel og blir et blikkfang i rommet. Peisen er flislagt med rektangulære litt blanke fliser, som er montert vertikalt. Det er veldig populært med fliser på peisen, og det kan transformere en stor og kjedelig mastodont til et skikkelig blikkfang.

Må peisen være hvit?

Nei, det trenger den absolutt ikke å være. Det er enkelt å male en peis/peismur, så hvis du ikke blir fornøyd, kan du enkelt endre den til hvit igjen.

Innsats: En stilren og fin peisinnsetts til rettveggsløsning. Contura 17G, kr 30 900, contura.eu/no

Liten: En nett ovn med kokeplate på toppen, Ankarsrum, kr 22 900, bakerovner.no.

VEDOVN TIL MATLAGING

Illustrasjonen viser en liten støpejernsovn med kokeplate på toppen. Ovnen er bygget inn i en løsning med komfyr og kjøkkeninnredning. På denne måten får du både en varmekilde og en ekstra kokeplate tilgjengelig. Slike ovner finnes i mange utgaver og størrelser, noen har eget kammer for piz-zasteking. En slik kjøkkenløsning må bygges opp av leca eller av andre ikke brennbare materialer slik at brannsikkerheten ivaretas. Følg instruksjonene som følger med produktet, nøye.

Glaserter fliser

Det er både dekorativt og praktisk med fliser bak både koke- og varmesonen. Glaserter fliser gir dessuten fin variasjon blant matte flater som det pleier å være nok av i et kjøkken.

2

1

9

Tørr ved

Bruk kun tørr ved i peisen og unngå å brenne papp og papir. Det kan skade peisen og pipa over tid.

Rommets varme hjerte

En peis er et stort møbel som kan stå i et hjørne, mot en rett vegg eller være gjennomgående. Et staselig møbel som blir rommets hjerte. Har du en gammel, åpen peis som ikke gir den varmen du ønsker, kan du få satt en innsats inn i den. Noen peiser fås med varmelagrende elementer, som gjør at du kan få glede av varmen i mange timer etter at flammene har slukket.

3

4

Pipe eller stålrør?

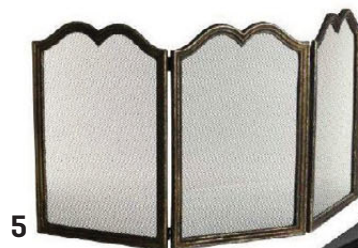
En ny peis kan monteres til en gammel pipe, men husk at det også går an å benytte stålrør direkte fra peisen eller peisovnen og ut gjennom taket.

7

8

5

6

1. Monaco peis fra Nordpeis, fra kr 81 700, nordpeis.com/no. 2. Kleberstenspeis FS175 fra Jøtul, fra kr 72490, jotul.no.
3. Tresidig peis FS620 fra Jøtul, kr 72290, jotul.no. 4. Peisinnatts I520 fra Jøtul, kr 41 590, gaus.no. 5. Kungsholmen gnistfanger, kr 2795, sekelskifte.com.
6. Peispuster i kunstsinn, kr 479, espegard.no. 7. Colorado peissett, kr 1995, homeandcottage.no.
8. Wave T peis fra Nordpeis, som du kan male i ønsket farge, fra kr 83 700, nordpeis.com/no.
9. Peisinnatts i400BP Harmony fra Jøtul, kr 28 390, gaus.no.

2

Fiff opp peismuren

Brannmuren eller pipen bak peisen kan du gjerne male i en farge du synes passer, eller du kan kle den med fliser – eller selvfølgelig skifer, som for mange gir den ultimate hyttestilen.

1

Vedfyrt matlaging

Her viser vi et knippe peisovner med ulike funksjoner og design. Noen har kokeplate på toppen, og noen har ovn eller pizzaovn integrert. Ikke alle er sorte, nå finnes det også hvite ovner som sklir rett inn i de lyse og nordiske interiørene som mange ønsker seg. Det finnes også noen peisovner med farge på, gjerne som fliser eller emaljerte plater på deler av ovnen.

3

5

4

8

7

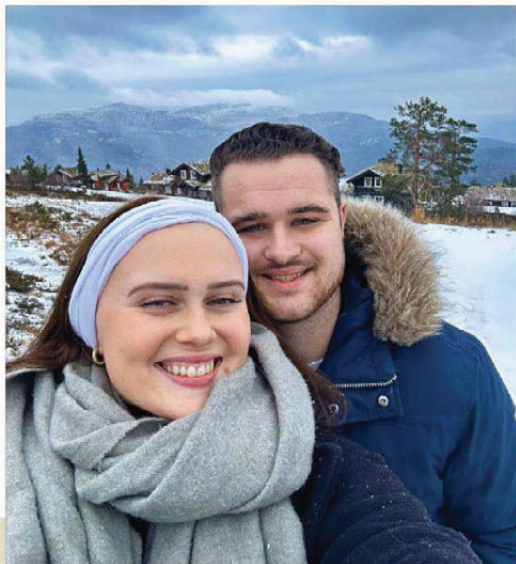
Beskytt gulvet

Peisovnen må stå på ikke-brennbart materiale. Du kan få kjøpt ferdige plater av f.eks. glass, som er beregnet for dette. Feller du flis ned i gulvet, slipper du snublekant.

1. Vakker i hvitt er Contura 310G, fra kr 35 500, contura.eu/no. 2. Heta vegghengt peisovn fra Scan-Line, fra kr 26 290, bakerovner.no.
3. Viola vedkomfyr fra Thermorossi, kr 39 900, vedovnen.no. 4. Me bench fra Nordpeis, fra kr 40 200, nordpeis.no.
5. Classic 4 vedkomfyr med vedrom fra Hvam, kr 34 790, varrefag.no. 6. Morsø Ekorn vedovn 1442, kr 20 990, sorlibygg.no.
7. Dovre 540W, kr 18 690, gaus.no. 8. Esse 1000 WN vedfyrt kjøkkenkomfyr med tre stekeovner, kr 128 714, esse-skandinavia.no.

Følg oss på: @hytteliv facebook.com/idebladet.hytteliv

Aktive: – På hytta liker vi å stå på slalom, være i badstua, grille, gå tur, spille golf, sole oss, se film, spille brettspill, spise gode måltider og være sammen med familien, sier Marita og Markus.

Hyttelivet: Hytta er en laftet duohytte bygget i 2009 med kort vei til alpinanlegget på Vrådal. Markus og Marita kjøpte hytta i mai 2023.

LAFTEHYTTE

HVEM: Marita Føreid Vale (22) og Markus Vale (22).

HVOR: Vrådal i Telemark

INSTAGRAM: @hogtun_

Unges hytteeiere

Markus og Marita fulgte drømmen og kjøpte hytte som 21-åringer!

Markus Vale (22) vokste opp med foreldrenes hytte på Vrådal i Telemark, og har alltid hatt en drøm om å eie egen hytte. Kona Marita Føreid Vale (22) ble først introdusert for hyttelivet da hun møtte Markus, men det tok ikke lang tid før hun også delte hyttedrømmen.

– Vi hadde ikke trodd at det skulle bli mulig med egen hytte i så ung alder, men etter at jeg mistet faren min til lungekreft i mai 2022, ble vi mer bevisste på hva vi ønsker oss, drømmer om og hva som betyr noe. Vi begynte å undersøke om hyttedrømmen allerede kunne gå i oppfyllelse, og vi var så heldige at vi fikk det til med en bank som forsto planen vår. Jeg har nemlig arvet deler av småbruket vi til daglig bor på, og kan sitte på lånet der. Da kunne Markus ta opp hyttelån med hjelp fra kausjonist og kjøpe hytta «alene». I tillegg leier vi ut hytta gjennom Vrådal Booking når vi ikke er der selv, forteller Marita.

WOW-EFFEKT

Ekteparet fra Reddal i Grimstad visste at det var nettopp på Vrådal de ville lete etter hytte, siden det var der Markus' foreldre allerede hadde hytta si. De hadde vært på et par visninger før de fant drømmehytta i mai 2023.

– Da vi kom på denne visningen tenkte vi bare «wow»! Den var perfekt for oss, og vi begynte å drømme om alle de fine stundene og minnene vi kunne skape der i fremtiden. Hytta var bare et steinkast unna hytta til Markus' foreldre, noe som også var viktig for oss.

Hytta fra 2009 er på 74 m² og har entré, bad, badstue, tre soverom, hems, stue og kjøkken fordelt på to etasjer. Det er innlagt strøm og vann med offentlig vann og kloakk, og kort vei til skisenter og alpinbakke. De forrige eierne hadde en fin stil og satte igjen det meste av møbler og interiør, så paret kom nesten til dekket bord da de tok over.

– Ettersom vi pusset opp på småbruket hjemme, og samtidig planla bryllup, ble det gjenbruk og bruktkjøp av litt pynt. Planen er å kunne bytte ut ting etter hvert som vi får bodd oss inn, og finner ut hva vi ønsker, sier Marita.

ROMJUL PÅ HYTTA

Paret trives veldig godt på hytta, og synes det er fint å være der alle årstider.

– Det er nydelig å kjøre opp til hytta og koble av. Vi har allerede hatt mange koselige turer og minner der, som en kveld i fjor sommer da vi satt

Stemning: Det eneste paret foreløpig har byttet ut av interiør på hytta er lampa over spisebordet. – Å bytte til en lysekrone ga en helt annen stemning, og ble hyttas smykke, sier Marita.

Hyttejul: Hytta blir pyntet til jul med julepynt som paret har funnet i bruktbutikker og tatt med seg hjemmefra.

Kveldskos: Paret er glad i koselige kvelder på verandaen foran utepeisen og levende lys. – Her prater vi, hører på folkeeventyr, ler og koser oss.

foran utepeisen på verandaen hele natta for å se soloppgangen.

De har rukket å tilbringe sin første jul der også.

– I fjor var vi store deler av romjula og nyttår på hytta. Vi hadde planlagt i lang tid og gledet oss veldig! I starten av desember hadde vi handlet inn julepynt og satte opp juletre, pynt og lys. 3. juledag reiste vi opp igjen, og dagen etter kom resten av familien. Vi hadde nyttårsmiddagen hos oss, med 13 stykker rundt bordet! Dette vil vi fortsette med, da det var fantastiske dager med ordentlig god julestemning og kvalitetstid med familien. For som Markus sier; «hytta er for tid med familien». Vi har lært hvor viktig det er, og er så glade for at vi kan ha med familien på hytta og skape gode minner her, avslutter de unge hytteeierne.

HVORDAN ER DET PÅ HYTTA DI?

Send tekst og bilder til e-post: hytteliv@egmont.com

Ramme: Det ble brukt lekter 48 x 48 mm for å bygge rammen til juletreet.

Evigvarende: Juletreet på hytta hos Bente Knudsen Minge tar liten plass, skaper stemning og kan tas fram igjen år etter år.

Juletre på veggen

Bente og Vidar overrasket familien med et annerledes juletre på hytta.

Da Bente Knudsen Minge og mannen Vidar Minge feiret den første jula i ny hytte, overrasket de familien med et juletre laget av alle julegavene. Neste jul hadde de lyst til å være like kreative, og laget et juletre på veggen!

– Dette ble både gøyalt, pent og plassbesparende, og til stor begeistring for familien, sier Bente.

Hvordan laget dere treet?

– Vi bygget rammen av lekter 48 x 48 mm. Høyden på treet er 180 cm og bredden i bunnen er 100 cm. I bakkant av rammen er det et «feste» slik at treet ikke ligger helt inntil veggen. Rammen ble beiset i samme farge som veggen i stua, og vi brukte ca. 30 meter med girlander med lys (kjøpt hos

Clas Ohlson) som vi surret tett «rundt og rundt» rammen, forklarer hun.

For å unngå at girlanderer siger nedover, festet de noen små skruer i ytterkant av rammen (som ikke er synlige). Deretter festet de treet på veggen.

– Stjernen i toppen er en enkel julestjerne som vanligvis henges i vinduet. Vi har satt den «opp ned» i et spor vi laget i toppen av rammen. Alle ledninger henger selvfølgelig skjult bak treet, og vi har stikkontakt rett i underkant av treet så ikke noe av dette er synlig, forteller Bente, som har planer om å bruke treet noen julefeiringer fremover også.

– Vi ble veldig fornøyd med resultatet!

månedens
tips

Vinn termos!

HAR DU EN SMART LØSNING PÅ HYTTA?

Send tipset til: hytteliv@egmont.com, merket «Hyttetipset».

Månedens beste tips blir premiert med en kvalitetstermos med Mariusmønster fra Eyepoc. Den holder svært godt på varmen; 72 °C etter 6 timer og 60 °C etter 12 timer. Verdi kr 329.

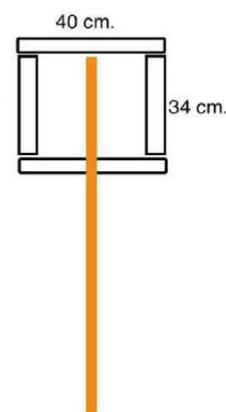
NOSTALGISK PYNT

Når Monika Sebuøygard pynter til jul utenfor hytta, liker hun å bruke ting med affeksjonsverdi. Det skal være litt gammeldags julepynt som minner om barndommens jul, sier hun. Melkespannet er etter mannens bestefar som drev med kyr, kjelken har hun fått fra svigerfaren. Selbuvottene er strikket av hennes avdøde farmor, og mariuskulene har svigerinnen laget. Trekassa ble funnet i en gammel låve og lyslykta er et syltetøyglass. @hytta_og_livet

GØY MED GRANBAR

Kristin Bakkom har laget disse søte, små juletrærne på hytta. – Vi sagde fot til trærne av bjørkestokker i ulik høyde. Jeg boret et hull i midten av foten og festet en pinne i. Så plukket vi granbar i skogen og festet det med ståltråd på pinnen, lag på lag til passe tykkelse. Jeg begynte ca. midt på pinnen å surre med ståltråd, og jobbet meg oppover. Toppen er surret med ståltråd og bøyd til ønsket form. Til slutt festet jeg på en lyslenke.

FRYD FOR FUGLENE

Hos Jessyl Diaz Kjærstad på @kveangtoppen har de laget en flott matstasjon til småfuglene, og her deler de framgangsmåten:

Dette trenger du:

- ▶ Terrassebord 120x28 (rillet Møre Royal) kuttet i to lengder á 40 cm og to lengder á 34 cm.
- ▶ Et kosteskaft/annet rundt materiale.
- ▶ Skruer (vanlige terrasseskrur kan brukes) og minst to kroker.

Slik gjør du:

Bor et hull tilsvarende kosteskaftets diameter i senter på den ene lengden på 40 cm. Tre kosteskaftet gjennom og skru fast tuppen i senter på den andre lengden på 40 cm. Skru deretter fast de to lengdene på 34 cm loddrett i de to lengdene på 40 cm slik at formen blir kvadratisk. I topplengden på 40 cm festes to eller flere kroker (kan brukes til å henge opp meiseboller o.l.).

Nusselig nissekor

Aud Elisabeth Olsen hadde noen greiner til overs etter at de ryddet i trær på hyttetomt. Greinene hadde ligget og tørket slik at barken løsnet, og ble pusset med sandpapir etter at hun kuttet dem i passende lengder. Deretter boret hun hull til munn og malte åpningen svart, limte på øyne og en rød treperle til nese, og strikket røde nisseluer som passet hver og én. Nå danner de et sjarmende nissekor! @kreativitetihverdagen

POILOTS JUL

- kos og krim!

I salg i butikken,
bokhandelen eller på nett!

www.serie.no

EGMONT

Følg oss på @hytteliv

Jul på hytta

Førjulskos, adventshelger, romjulsnygge eller rett og slett julefeiring i vårt andre hjem – her er herlige glimt av #julpåhytta fra Instagram.

Tradisjoner: Magisk stemning hos @sellstadbu på Rauland der familien feirer jul på hytta hvert år.

Julenek: @ellenmathisen sørger for at småfuglene kan kose seg i kulda.

Tenn lys: Nydelig adventsstake med elektriske lys og pynt hos @skei_cabin.

Julepyntet: Både to- og firbeinte er klar for julefeiring på hytta. @jerok1

Julekjøkken: Lun og koselig julestemning på hyttekjøkkenet hos @tohytter.

Velkommen: @fjeldnina har pyntet inngangspartiet på hytta så flott til jul.

Førjulskos: @vj_interior nyter en rolig førjulspause med «nogo attåt» på hytta.

Sov godt: Hos @kongelberget er det julepyntet i alle rom, så koselig!

Tagg hyttebildene dine med **#hytteliv** på Instagram!

hyttelivs KJØPEGUIDE 2024

BRØNNBORING

HALLINGDAL BRØNN OG GRAVESERVICE AS

Brønn- og energiboring, gjennomboringer, fundamenteringsboring og pumpemontering.
Haddingvegen 9, 3570 Ål
www.hallingdalbg.no
Tlf. 32 08 32 32 / 99 24 88 33

HYTTEPRODUSENTER

EIKEN HYTTER AS

Når pris og kvalitet er viktig!
4596 EIKEN
Tlf. 38 34 96 50
Faks: 38 34 96 51
post@eikenhytter.no
www.eikenhytter.no

HYTTETOALETTER

MULDO BIOLOGISKE HYTTETOALETTER

14 forskjellige modeller til hytter ved sjøen og på fjellet i all slags klima. Over 40 års erfaring. Lagerfører også deler og tilbehør til eldre Muldo-modeller. Vi leverer over hele landet.

GRØNSET PLAST

www.muldo.no
post@muldo.no
Tlf.: 72 42 16 09

RENSEANLEGG

BIOVAC ENVIRONMENTAL TECHNOLOGY AS

Biovac har avløpsløsninger for ethvert krav og behov – både for gråvann og samlet avløpsvann. Gjennom vårt nettverk av sertifiserte forhandlere hjelper vi deg med å finne den avløpsløsningen som er riktig for deg og ditt hus/hytte.

Tlf.: 63 86 64 60
e-post: kontakt@biovac.no
www.biovac.no

SKINN/LÆR

NORSKE SKINN

Stort utvalg i skinn av sau, rein, geit og lær og andre produkter. Forhandlerar over heile landet. Går du på jakt? Send skinnen til oss.

GRANBERG GARVERI AS

5582 Ølensvåg
Tlf. 52 76 50 00
www.granberggarveri.no
post@granberggarveri.no

STRØMAGGREGATER

HONDA STRØMAGGREGATER BEREMA A/S

Postboks 454, 1401 Ski
Tlf.: 64 86 05 00
Faks: 64 86 05 49
e-mail: berema@berema.no
www.berema.no

TRAPPER

SNEKKERFABRIKKEN

8760 Indre Kvarøy
Tlf. 750 91 070 Faks 750 91 026

SAMBATRAPPEN

Genial løsning til hytte og hems (Den med de smarte trinnene)

VEDLIKEHOLD

EKTE TRETJÆRE AV TYRIROT

Norges eneste produsent av ren tretjære, fremstilt av gamle tyrirotter. For bruk på bl.a. nytt og gammelt tømmer, utvendig panel, hus, hytter og båter. Vi leverer over hele landet.

OPPDAL TJÆREINDUSTRI

www.tjerru.no
post@tjerru.no
Telefon 72 42 16 09

UNIVERSAL ELASTISK
INNEN- OG UTENDØRS
SILIKONFUGEMASSE
med minimal krymp og høyeste
verdi soppmotstand

Fullsertifisert for:

- ☒ Våtrom
- ☒ Gangtrafikkerte arealer
- ☒ Fasader
- ☒ Glass

XEALPRO

NEW GENERATION

Tec7-produktene finnes hos byggevare-, jernvare-, flis-, vvs-, el- og fargeforhandlere

tec7.no

Alle dine favorittblader – i en app

**PRØV
30 DAGER
GRATIS!**

Hold kamera over
denne QR-koden for
å komme i gang!

Flipp.no

Med Flipp får du tilgang til mer enn 90 inspirerende ukeblader og magasiner. Les om alt innen mat, helse, livsstil, bolig og interiør. Registrer deg på flipp.no og kom i gang.

Ingen bindingstid, abonnementet løper til du stopper det. Ordinærpris etter gratisperiode er 129 kr for nye kunder, kun 29 kr for abonnenter på dette bladet. Gratisperioden gjelder hvis du ikke har brukt gratisperioden tidligere.

flipp

NESTE UTGAVE

Nr. 1 er i salg fra 3. januar

Lavmælt: Hytta er bygget for å ligge dempet i terrenget. Tomta arvet Margrethes bestemor i sin tid. Familien hadde setrer på Høvringen, de tilhørte et gårdsbruk i Sel.

Favorittplassen: Sittebenken er en av flere smarte, plassbygde løsninger. Her finner Margrethe roen, med utsikt, varme fra peisen og en god bok.

INSPIRERT AV GAMLEHYTTA

Hytta foreldrene bygget i 1970 var inspirasjonen da Margrethe satte opp en ny hytte på den samme tomte på Høvringen.

FÅ DET RYDDIG

Plassbygde løsninger på liten plass. Smart innredning av gang og bod.

Godt med gulrot

By på varmende gulrotsuppe og saftig gjærbakst etter en dag ute i vinterkulda.

KOSELIG KAKAOPAUSE

Sommerhytta ved Storsjøen er blitt et helårs hytteparadis for familien.

FRA TINGVOLL

Delikate gardiner i kortreist norsk ull

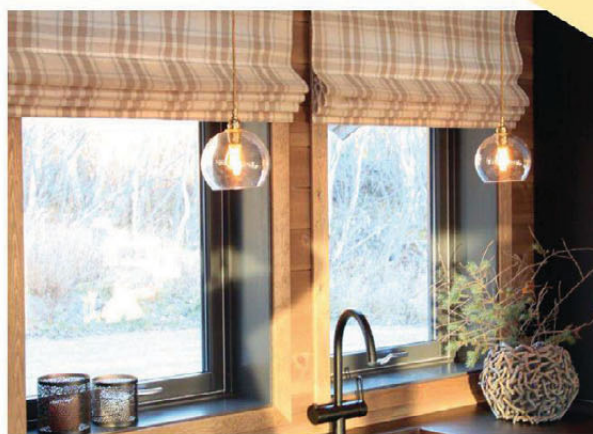
✓ Skann QR koden over og lær alt om gardiner
og solskjerming fra Tingvoll.

GRATIS
BEFARING
-
SE MER HER

Vi gjør
solskinnsdager
enda bedre

NORSOL®

1

GRATIS BEFARING

Vi gir råd, viser prøvekolleksjon,
tar nøyaktige mål, og gir
prisoverslag.

2

PRODUKSJON

Vi besørger din bestilling som
blir skreddersydd på vår fabrikk.

3

MONTERING

Vi monterer din ferdige
bestilling der du ønsker den,
raskt og fagmessig.

Returadresse:
ART AS
Postboks 209
2021 Skedsmokorset

GANT

TIME

PRESTIGE COLLECTION

SAPPHIRE CRYSTAL • SWISS MADE MOVEMENT • WATER RESISTANT 100M

www.feras.no

[/ferasklokker](https://www.instagram.com/ferasklokker)

[/ferasnorger](https://www.facebook.com/ferasnorger)